

Voel je thuis op straat!

*Nulmeting onder kinderen, jongeren en
bewoners Rotterdam Delfshaven*

Ron van Wonderen
Nanne Boonstra

Juni 2008

Inhoud

1	Samenvatting en conclusies	5
1.1	Resultaten bewoners	5
1.2	Resultaten kinderen	9
1.3	Resultaten jongeren	11
1.4	Conclusies en aanbevelingen	13
2	Inleiding	17
2.1	Introductie nulmeting Delfshaven	17
2.2	Nulmeting onder volwassen bewoners	18
2.3	Nulmeting onder kinderen	19
2.4	Nulmeting onder jongeren	19
3	Resultaten volwassen bewoners	21
3.1	Oordeel bewoners over straat en buurt	21
3.2	Oordeel bewoners over schoon, heel en veilig	23
3.3	Sociale samenhang in Delfshaven	24
3.4	Kindvriendelijkheid	27
3.5	Mening bewoners over Thuis op Straat	30
4	Resultaten kinderen	33
4.1	Oordeel van kinderen over huis, straat en buurt	33
4.2	Speelgedrag	35
4.3	Veiligheid op straat	39
4.4	Schoon en heel	41
5	Resultaten jongeren	43
5.1	Introductie	43
5.2	Waarom zijn de jongeren in Delfshaven?	43
5.3	Afspreekplekken en activiteiten in Delfshaven	43

Bijlagen:

1	Aanvulling op resultaten bewoners	49
2	Vragenlijst bewoners	59
3	Vragenlijst kinderen	67
4	Vragenlijst jongeren	73

1 *Samenvatting en conclusies*

Een belangrijk onderdeel van de Thuis op Straat-werkwijze is een analyse van de lokale situatie in samenwerking met bewoners en instellingen. Een enquête onder bewoners, jongeren en kinderen uit de wijk Delfshaven maakt deel uit van deze analyse. Thuis op Straat (TOS) formuleert het plan van aanpak mede op de resultaten van de nulmeting. In deze rapportage doen we verslag van de resultaten van deze nulmeting.

1.1 *Resultaten bewoners*¹

Oordeel bewoners over straat en buurt

Aan de bewoners van Delfshaven is gevraagd een algemeen rapportcijfer over hun buurt te geven. De meeste bewoners geven hun buurt een (magere) voldoende (gemiddeld een 6,3). Er zijn in de buurt diverse problemen die volgens de bewoners (verder) aangepakt moeten worden. In de eerste plaats willen ze dat er in hun buurt meer en betere speelplekken gerealiseerd worden. Daarnaast worden ook minder overlast van jongeren en meer contact tussen buurtbewoners veel genoemd. Aan de bewoners is via een open antwoordoptie gevraagd of er nog overige zaken zijn die verbeterd moeten worden in de buurt. Uit de analyse op de open antwoorden blijkt dat bewoners vooral wensen hebben ten aanzien van het verbeteren van 'veilig en schoon' in de openbare ruimte (zoals minder rommel en vervuiling op straat).

Iets minder dan de helft van de bewoners van Delfshaven wil (op termijn) verhuizen (bewoners van de 1e IJzerstraat vaker). De kwaliteit van de woning is voor de bewoners de belangrijkste verhuisredenen.

¹ In de paragraaf 'Inleiding' in hoofdstuk 2 is aangegeven in welke straten de respondenten wonen

Oordeel bewoners over schoon, heel en veilig

Aan de bewoners zijn enkele vragen voorgelegd over het thema 'schoon, heel en veilig'. Uit de resultaten komt naar voren dat ruim de helft van de bewoners van mening is dat de buurt onvoldoende wordt schoongehouden. Overdag voelt de overgrote meerderheid van de inwoners zich op straat zelden of nooit onveilig. Daarentegen voelt in de avonduren een derde van de bewoners zich soms of vaak onveilig.

Overlast door jongeren

In hun buurt ondervindt één op de vijf inwoners soms last en zeven procent vaak last van jongeren. Vervolgens is gevraagd wat voor last men heeft van jongeren. De bewoners noemen in dit verband vooral geluidsoverlast en asociaal gedrag. Meer dan de helft van de bewoners zegt jongeren aan te spreken op ongewenst gedrag. Uitgesplitst naar bevolkingsgroep zien we dat het aanspreekgedrag voor alle bevolkingsgroepen op een hoog niveau ligt (boven de 50%), waarbij de Turkse gemeenschap het allerhoogst scoort. Als we een analyse doen op straatniveau dan zien we dat in de 1e IJzerstraat, Coloniastraat, Dullaertplein, Kapelstaat en Willem Buytewechstraat 60% of meer van de bewoners de jongeren aanspreekt op ongewenst gedrag. In de Dirckhoffstraat en Kerkepad zijn deze percentages opvallend lager; namelijk 37% en 41%.

De ervaringen van bewoners bij het aanspreken van de jongeren zijn opvallend vaak positief: de meeste bewoners geven aan dat de jongeren dan luisteren en hun gedrag aanpassen. Daartegenover zegt één op de vijf van de bewoners dat de jongeren niet voor rede vatbaar zijn; dit zeggen vooral bewoners van de Kapelstraat en de Willem Buytewechstraat. Bij de antwoordmogelijkheid 'anders' geven bewoners aan dat de ervaring bij het aanspreken van jongeren wisselend is, het hangt af van de situatie of jongeren wel of niet luisteren.

Sociale samenhang in Delfshaven

Sociale samenhang in buurten kan begrepen worden als betrokkenheid van bewoners met elkaar en met de buurt, en als gedrag in het verlengde van deze houding. We onderscheiden hier drie dimensies van sociale samenhang: cohesie, participatie en vertrouwen.

Sociale cohesie

De sociale cohesie tussen bewoners is in Delfshaven relatief laag. Ongeveer één op de vier bewoners heeft veel contact met de burens of heeft veel kennissen in de buurt wonen. Slechts één op de zes bewoners heeft veel contact met andere buurtbewoners. Daar staat tegenover dat burens meestal bereid zijn te helpen als iemand hulp nodig heeft.

Participatie

Drie op de vier bewoners van Delfshaven voelen zich verantwoordelijk voor de leefbaarheid in de buurt. Overigens koppelt een minderheid van de bewoners dit verantwoordelijkheidsgevoel aan concrete actie: een op de vier bewoners geeft aan dat hij of zij wel eens helpt bij een activiteit, vereniging of organisatie in de buurt. Hier staat tegenover dat ruim de helft van de bewoners actief zou willen meewerken om het samenleven in de buurt te verbeteren.

Sociaal vertrouwen

Het sociaal vertrouwen tussen bewoners in Delfshaven is wisselend. Enerzijds voelt ruim twee derde van de bewoners zich thuis bij de mensen die in de buurt wonen. Anderzijds vindt minder dan de helft van de bewoners dat ze wonen in een gezellige buurt waar veel saamhorigheid is. Ruim de helft van de bewoners vindt dat in Delfshaven mensen uit verschillende bevolkinggroepen op een prettige manier met elkaar omgaan; een op de zes bewoners vindt dit expliciet niet. Een kwart van de bewoners voelt wel eens spanningen met buurtgenoten die uit een andere cultuur afkomstig zijn.

Als we inzoomen op straatniveau dan zien we dat het sociaal vertrouwen tussen bewoners relatief laag is in vooral de 1e IJzerstraat, Dullaertplein en Kerkepad. Bewoners van deze straten voelen zich minder thuis bij de andere mensen die in de buurt wonen en voelen vaker spanningen met bewoners uit andere culturen. De hoeveelheid contacten tussen de bewoners is in de IJzerstraat en in de Coolhavenstraat gemiddeld iets lager dan in andere straten. Als bewoners wordt gevraagd of men actief zou willen meewerken om het samenleven in de buurt te verbeteren,

dan zien we dat in bijna alle straten (dus ook in de IJzerstraat en in de Coolhavenstraat) een meerderheid of aanzienlijke minderheid van de bewoners hiertoe bereid is.

Kindvriendelijkheid

Veiligheid voor de kinderen

Een kwart van de bewoners is van mening dat er onvoldoende plekken zijn in de buurt voor kinderen om veilig buiten te kunnen spelen; tegenover bijna de helft die vindt dat er wel voldoende veilige speelplekken zijn. Desalniettemin is een aanzienlijk deel van de bewoners (namelijk 46%) van mening dat kinderen soms / vaak niet buiten durven te spelen uit angst voor oudere kinderen (tegenover 39% die aangeeft dat kinderen soms / vaak bang zijn om buiten te spelen uit angst voor volwassenen).

Volgens de bewoners wordt het veiliger om buiten te spelen zodra er meer activiteiten in de buurt zijn voor kinderen, er meer politiecontroles zijn, minder hangjongeren zijn en de buurt schoner en heler is. Daarnaast wordt ook meer toezicht op straat meerdere malen genoemd als verbeterpunt.

Voorzieningen

Volgens de bewoners van Delfshaven zijn in de buurt onvoldoende voorzieningen aanwezig voor zowel jongens en voor meisjes. Zowel voor de leeftijdsgroep beneden de twaalf jaar als voor de 13-19 jarigen is er te weinig te doen.

Mening bewoners over Thuis op Straat

Bijna de helft van de geïnterviewde bewoners heeft wel eens gehoord van TOS (van de bewoners met kinderen heeft 60% gehoord van TOS; van de bewoners die langer dan drie jaar in de buurt woont heeft 65% gehoord van TOS). Aan de bewoners is gevraagd wat zij vinden van TOS. Vrijwel alle antwoorden van de bewoners die TOS kennen zijn positief, in de trant van 'ze doen het prima' en 'goed initiatief'. Vrijwel alle bewoners die van TOS hebben gehoord én weten wat TOS doet, denken bovendien dat kinderen door Thuis op Straat vaker, leuker en veiliger zullen buiten spelen. Bewoners geven als suggesties voor TOS om buurtbewoners te betrekken en voor kinderen voldoende vaak activiteiten te organiseren.

1.2 Resultaten kinderen

Oordeel kinderen over huis, straat, buurt en voorzieningen

De meeste kinderen die wonen in Delfshaven geven hun buurt, huis, school en de winkels een (ruime) voldoende. De straat wordt door de kinderen met een magere voldoende beoordeeld. Kinderen die wonen in de omgeving van het Dullaertplein zijn iets positiever over hun buurt en straat dan kinderen die wonen in de omgeving van het Kapelplein. Opvallend is dat meisjes de speelplaatsen en speeltuin een onvoldoende geven, terwijl deze van de jongens wel een magere voldoende krijgen.

Speelgedrag

Frequentie buiten spelen

Van de kinderen uit Delfshaven speelt een kwart iedere dag buiten (jongens vaker dan meisjes), ruim de helft van de kinderen speelt een paar keer per week buiten.

Waar spelen kinderen?

Kinderen uit Delfshaven spelen op een groot aantal plekken, zowel in de eigen straat, achter het huis, op een plein of in een speeltuin. Opvallend is dat relatief veel kinderen (met name meisjes) op een plein spelen. Uit de open vraag 'waar anders speel je' hebben veel kinderen een antwoord gegeven, vooral jongens. Kinderen spelen vaak bij een 'vriendje' of 'vriendinnetje', 'overal in de buurt' of op 'grasveldjes'. Ook worden 'voetbalveld', 'kunstgras' en 'Mullerpier' door kinderen als speellocatie genoemd. Op de vraag waarom ze op deze plekken spelen antwoorden de meeste kinderen met 'daar spelen mijn vrienden' en/of 'het is daar leuk en gezellig'. Meisjes spelen vaak op plekken dichtbij huis, omdat hun ouders dat willen.

Omgang tussen kinderen?

De manier waarop kinderen in Delfshaven met elkaar omgaan is gemeten met drie vragen: spelen kinderen leuk met elkaar, maken kinderen vaak ruzie met elkaar en kennen kinderen elkaar in de eigen straat. Uit de resultaten blijkt dat kinderen uit een straat elkaar over het algemeen kennen. Bijna de helft geeft aan dat de

kinderen in hun straat vaak ruzie met elkaar maken. Tussen jongens en meisjes bestaan weinig verschillen.

Wat moet er verbeteren om fijner buiten te kunnen spelen?

Om in Delfshaven fijner buiten te kunnen spelen noemt de meerderheid van de kinderen 'het organiseren van meer sport en spel activiteiten' en 'betere speeltoestellen'. Ook 'minder vuil op straat' en 'meer veiligheid' worden door een aanzienlijk aantal kinderen genoemd. Meisjes hebben iets vaker dan jongens behoefte aan meer sport- en spelactiviteiten, terwijl jongens iets vaker betere speeltoestellen wensen. Uitgesplitst naar woonlocatie valt op dat kinderen die wonen nabij het Kapelplein vaker 'minder vuil op straat' noemen dan kinderen van het Dullaertplein als reden om fijner buiten te kunnen spelen.

Lidmaatschap sportvereniging

Ruim de helft van kinderen uit Delfshaven is lid van een sportvereniging. Uitgesplitst naar sekse blijkt dat jongens aanzienlijk vaker lid zijn van een sportvereniging dan meisjes.

Veiligheid op straat

Bijna drie kwart van de kinderen uit Delfshaven voelt zich soms of vaak onveilig door oudere kinderen. Daarbij durft een op de drie jongens en bijna de helft van de meisjes soms of vaak niet buiten te spelen omdat ze bang zijn voor oudere kinderen. Opvallend is ook dat relatief veel kinderen zich soms ook onveilig voelen door volwassenen. De helft van de meisjes (en bijna een kwart van de jongens) durft soms of vaak niet buiten te spelen omdat ze bang zijn voor volwassenen. Kinderen die wonen nabij het Dullaertplein geven vaker aan dat ze soms of vaak niet buiten durven te spelen door oudere kinderen. Drie op de vier kinderen die wonen nabij het Kapelplein voelt zich vaak/wel eens onveilig door het verkeer (tegenover de helft van de kinderen die wonen nabij het Dullaertplein).

Schoon en heel

Volgens bijna de helft van de kinderen zijn de pleinen, velden of straten in Delfshaven waar kinderen spelen zijn soms vies; één op de drie kinderen vindt deze locaties zelfs meestal vies.

Van de kinderen vindt een derde dat de pleintjes in de buurt goed zijn ingericht om te sporten; eveneens een derde oordeelt hierover ronduit negatief. Meisjes zijn negatiever dan jongens en kinderen die wonen nabij het Kapelplein zijn negatiever dan kinderen die wonen nabij het Dullaertplein.

De speeltoestellen op de plaatsen waar de kinderen spelen zijn volgens een derde van de kinderen meestal heel. Daarentegen geeft bijna de helft van de kinderen aan dat de speeltoestellen soms kapot zijn; volgens een op de vijf kinderen zijn de speeltoestellen vaak kapot.

1.3 Resultaten jongeren

Waarom zijn de jongeren op het Kapelplein of Herman Dullaertplein?

Aan de jongeren is de vraag gesteld waarom ze nu buiten zijn in Delfshaven op het Kapelplein of Herman Dullaertplein. De meest gegeven antwoorden zijn 'om mijn vrienden te ontmoeten' en 'voor de gezelligheid'. De jongeren gaven verder antwoorden als: 'ik ben op weg naar huis', 'om te chillen' en 'voetballen'.

Afspreekplekken en activiteiten in Delfshaven

Bijna alle geïnterviewde jongeren ontmoeten vaak hun vrienden op straten en pleinen in Delfshaven, met name op het Kapelplein en (in mindere mate) op het Dullaertplein. Op deze plekken gaan de jongeren om met hun vrienden. De meeste jongeren brengen niet meer dan een paar uur door op straat.

Gebruik van voorzieningen in Delfshaven

Aan de jongeren is de vraag voorgelegd van welke voorzieningen ze in Delfshaven gebruik maken. Vrij veel geïnterviewde jongeren zeggen gebruik te maken van het Lloyd Multiplein. Sommige jongeren maken gebruik van het buurthuis, wijkgebouw 'De

Pyramide', winkels en/of voetbalveldjes. De meeste jongeren willen dat er sportactiviteiten worden georganiseerd (voornamelijk voetbal, maar ook tennis wordt genoemd). Het organiseren van spelactiviteiten, kunst, muziek en cultuur wordt door enkele geïnterviewde jongeren op prijs gesteld. Als er activiteiten zoals genoemd worden georganiseerd, dan willen de jongeren daar zeker of waarschijnlijk aan meedoen.

Overlast door jongeren op het Kapelplein / Dullaertplein

Om vast te kunnen stellen wat bij jongeren het besef is van de overlast die zij kunnen veroorzaken bij andere mensen zijn over dit onderwerp enkele vragen gesteld. De eerste vraag luidde 'Wat denk jij dat door andere mensen op het Kapelplein / Dullaertplein als jongerenoverlast wordt ervaren?' Het rondhangen van jongeren van groepjes en mindere mate het veroorzaken van geluidsoverlast en vandalisme en het plegen van diefstallen wordt door de jongeren als overlastgevend voor andere mensen beschouwd.

De volgende vraag had betrekking op wat de jongeren zélf in Delfshaven als overlastgevend voor andere mensen beschouwen. Jongeren beschouwen het rondhangen van groepjes jongeren en mindere mate het veroorzaken van geluidsoverlast en vandalisme en het plegen van diefstallen eveneens als overlastgevend. Overigens vinden de geïnterviewde jongeren dat de overlast van jongeren in Delfshaven in het algemeen wel meevalt.

Veiligheid voor de jongeren in Delfshaven

Geen van de 46 geïnterviewde jongeren zegt zich op het Kapelplein / Dullaertplein wel eens onveilig te voelen door andere jongeren.

Mening over Thuis op Straat

Bijna alle geïnterviewde jongeren (namelijk veertig) hebben wel eens gehoord van Thuis op Straat én weten wat ze doen. Aan de jongeren die weten wat Thuis op Straat doet is gevraagd wat ze vinden van Thuis op Straat. De reacties zijn louter positief, de jongeren vinden dat Thuis op Straat goed en nuttig bezig is en vinden het goed als Thuis op Straat activiteiten organiseert. Gevraagd naar suggesties voor de activiteiten van TOS noemen de

jongeren het organiseren van (veel) meer activiteiten voor kinderen en het organiseren van voetbaltoernooien.

1.4 Conclusies en aanbevelingen

De onderzoeksresultaten langslowend zien we concrete aangrijpingspunten waarmee TOS aan de slag zou kunnen. Deze worden hieronder opgesomd.

- In Delfshaven is behoefte aan voorzieningen en activiteiten voor kinderen én voor jongeren. Speelvoorzieningen zijn soms vies of kapot en de pleintjes zijn niet altijd goed ingericht op sport en spel. Kinderen hebben behoefte aan betere speeltoestellen en aan georganiseerde sport- en spelactiviteiten. Jongeren geven aan vooral behoefte te hebben aan sportactiviteiten (voetbal).
- De door bewoners ervaren onveiligheidsgevoelens en jongerenoverlast zijn in Delfshaven niet opvallend hoog. Voor de kinderen ligt dit aanzienlijk anders. Bijna driekwart van de kinderen uit Delfshaven voelt zich soms of vaak onveilig door oudere kinderen. Daarbij durft een op de drie jongens en bijna de helft van de meisjes soms of vaak niet buiten te spelen omdat ze bang zijn voor oudere kinderen. Bovendien voelen veel kinderen zich in de buitenruimte onveilig door volwassenen. Belangrijke speerpunten voor TOS in Delfshaven zijn dus het toezien op onderling gedrag (vooral dat jongere kinderen niet door oudere kinderen worden gepest) en op het gedrag van volwassenen naar kinderen.
- Opvallend veel bewoners vinden de buitenruimte onvoldoende schoon (rommel en vervuiling). Ook veel kinderen vinden de buitenruimte (de pleinen, straten en veldjes waar zij spelen) onvoldoende schoon. Schoon en heel van de buitenruimte zijn kortom belangrijke aandachtspunten voor Delfshaven. Het besef onder bewoners dat allen verantwoordelijk zijn voor het schoonhouden van de buurt (en niet alleen de ROTEB) zou dus gestimuleerd kunnen worden.
- Meer dan de helft van de bewoners zegt jongeren aan te spreken op ongewenst gedrag. Dit is opvallend hoog! Ook de ervaringen van bewoners bij het aanspreken van de jongeren zijn opvallend

vaak positief: de meeste bewoners geven aan dat de jongeren dan luisteren en hun gedrag aanpassen. Bewoners afkomstig uit de Turkse gemeenschap zeggen het vaakst jongeren aan te spreken op ongewenst gedrag; dit kan mogelijk worden verklaard uit de hoge binding binnen de Turkse gemeenschap in Delfshaven. In de Dirckhoffstraat en het Kerkepad spreken bewoners minder vaak de jongeren op hun gedrag; en in de Kapelstraat en in de Willem Buytenwechstraat zijn de ervaringen de bewoners minder vaak positief. TOS zou in deze straten extra aandacht kunnen geven aan hoe bewoners jongeren kunnen aanspreken.

- De sociale samenhang tussen bewoners varieert enigszins tussen verschillende straten; door in te zoomen op straatniveau kan in eventueel aanvullend onderzoek worden nagegaan hoe dit komt (bijvoorbeeld door analyse van gegevensbronnen van de gemeente). De 1e IJzerstraat en de Coolhavenstraat scoren relatief laag op sociale samenhang. In tabel 21 (bijlage 1) zien we hiervoor een eerste indicatie: in de 1e IJzerstraat en de Coolhavenstraat wonen relatief veel mensen met een korte woonduur, mogelijk is sprake van veel verhuisbewegingen in beide straten. Voor met name de 1e IJzerstraat geldt daarbij dat de kwaliteit van de woningen een zeer belangrijke reden is om te verhuizen.
- Op het terrein van participatie liggen veel kansen, dit geldt voor de gehele buurt. Als bewoners wordt gevraagd of men actief zou willen meewerken om het samenleven in de buurt te verbeteren, dan zien we dat in bijna alle straten (dus ook in de IJzerstraat en in de Coolhavenstraat) een meerderheid of aanzienlijke minderheid van de bewoners hiertoe bereid is.
- Veel bewoners hebben gehoord van TOS; vrijwel alle antwoorden van de bewoners die TOS kennen zijn positief, in de trant van 'goed initiatief'. Aangrijpingspunt voor TOS: bewoners geven als suggesties voor TOS om buurtbewoners te betrekken en voor kinderen met voldoende regelmaat activiteiten te organiseren.
- Sommige van de bovenstaande conclusies vragen om nadere verdieping. Zoals de constatering dat veel kinderen in de buitenruimte bang zijn voor volwassenen; dat bewoners weinig jongerenoverlast ervaren maar kinderen wel vaak aangeven bang te

zijn voor oudere kinderen; en dat in sommige straten bewoners de jongeren vaker aanspreken dan in andere straten. Om deze constatering te kunnen verklaren en oplossingen te vinden, zijn verdiepende gesprekken met bewoners en kinderen noodzakelijk.

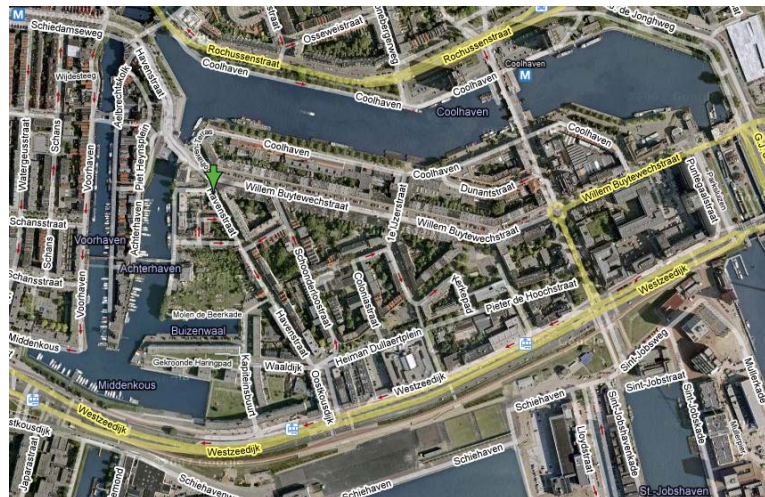

2 *Inleiding*

2.1 *Introductie nulmeting Delfshaven*

Onderdeel van de TOS-werkwijze is dat er een analyse wordt gemaakt van de lokale situatie in samenwerking met bewoners en instellingen. Een nulmeting maakt deel uit van deze analyse. De nulmeting in Delfshaven bestaat uit een enquête onder kinderen, bewoners en jongeren uit Delfshaven (woongebied tussen Coolhaven en Westzeedijk; zie onderstaand kaartje). De rapportage geeft de resultaten uitgesplitst naar respondentgroep.

Met de nulmeting wordt de situatie in kaart gebracht en kunnen de werk-doelen worden aangescherpt. TOS formuleert haar plan van aanpak voor Delfshaven mede op de resultaten van de nulmeting. Op een later tijdstip kunnen de effecten van de TOS-aanpak gemeten worden.

2.2 *Nulmeting onder volwassen bewoners*

Bewoners zijn geënquêteerd met een gestandaardiseerde vragenlijst (zie bijlage 2). De vragenlijst bestond uit de volgende onderdelen:

- Hoe oordelen bewoners over hun buurt?
 - Algemene rapportcijfers.
 - Welke problemen doen zich voor / welke verbeteringen zijn nodig?
- Hoe oordelen bewoners over schoon, heel en veilig in de buurt?
- Wat is de sociale cohesie in de buurt (zoals frequentie van contacten tussen burens, hoe gaan mensen in de buurt met elkaar om, verantwoordelijkheids-gevoel voor de leefbaarheid in de buurt, mate van actieve betrokkenheid bij de buurt, sociaal vertrouwen en eventuele spanningen tussen bewoners)?
- Is de buurt kindvriendelijk?
 - Beoordeling speelvoorzieningen en speelveiligheid?
 - Beoordeling gedrag op straat van kinderen en jongeren?
 - Gewenste veranderingen om kinderen en jongeren veilig(er) buiten te laten spelen?
 - Welke extra voorzieningen zijn dringend gewenst voor kinderen en jongeren?

In totaal is de enquête beantwoord door 153 bewoners. De responderende bewoners wonen in de Willembuytewechstraat, Dirck Hoffstraat, 1e IJzerstraat, Hei-man Dullaertplein, Kerkepad, Coloniastraat, Coolhavenstraat en omliggende straten. Van de respondenten is 25% tussen de 18-29 jaar, 39% tussen 30-44 jaar, 23% tussen 45-59 jaar en 13% is 60 jaar of ouder. Aan het onderzoek is deelgenomen door 65 mannen en 86 vrouwen. Eén op de drie respondenten is van Nederlandse herkomst, twee op de drie respondenten rekenen zichzelf tot een allochtone groep (hoofdzakelijk Surinaams, Turks, Marokkaans en Kaapverdiaans). Mochten er opvallende afwijkingen zijn tussen de antwoorden van mannen en vrouwen, wat betreft herkomst of tussen leeftijdsgroepen, dan worden deze expliciet vermeld.

2.3 Nulmeting onder kinderen

Kinderen zijn eveneens geënquêteerd met behulp van een gestandaardiseerde vragenlijst (zie bijlage 3). De vragenlijst bestond uit de volgende onderdelen:

- Hoe oordelen kinderen over hun huis, straat en buurt?
- Wat is het speelgedrag van de kinderen (waar en wanneer spelen; en waarom daar?) Hoe gaan kinderen op straat met elkaar om?
- Hoe oordelen kinderen over schoon, heel en veilig in de buurt?
- Is de buurt kindvriendelijk?
 - Beoordeling speelvoorzieningen en speelveiligheid
 - Beoordeling gedrag op straat van kinderen en jongeren
 - Wat moet er verbeteren om fijner buiten te kunnen spelen?

De enquête is afgenomen op de OBS Delfshaven (groepen 6, 7 en 8). In totaal is de enquête beantwoord door 94 kinderen, van wie 45 meisjes en 49 jongens. De meeste kinderen hebben een niet-Nederlandse achtergrond (vooral Marokkaans, Turks, Surinaams, Antilliaans en Kaapverdiaans). De precieze aantallen kinderen naar etniciteit zijn onbekend, omdat vrijwel alle kinderen op deze vraag met 'Rotterdams' hebben geantwoord. Op basis van ingevulde straatnamen en post-codes is vastgesteld dat 80 kinderen daadwerkelijk woonachtig zijn in de wijk Delfshaven. Deze kinderen wonen in de Coolhavenstraat, Schoonderloostraat, Havenstraat, Willem Buytewechstraat, Molen de Beerkade, 1e IJzerstraat, Pieter de Hoochstraat en omliggende straten. 14 kinderen wonen in direct omliggende buurten.

2.4 Nulmeting onder jongeren

De vragenlijst voor jongeren (zie bijlage 4) bestond uit de volgende onderdelen:

- Wat beschouwen jongeren als overlast voor andere bewoners in Delfshaven?
- Waar ontmoeten jongeren elkaar in Delfshaven, welke activiteiten hebben jongeren in Delfshaven, van welke voorzieningen maken jongeren gebruik in Delfshaven?
- Hebben jongeren suggesties voor activiteiten en voorzieningen in Delfshaven?

- Voelen jongeren zich veilig in Delfshaven?
- Wat vinden jongeren van Thuis op Straat?

In Delfshaven zijn in totaal 46 jongeren geïnterviewd, 42 jongens en 4 meisjes. De geïnterviewde jongeren zijn in meerderheid van niet-Nederlandse herkomst: 4 Nederlands, 18 Marokkaans, 10 Turks, 7 Surinaams en 7 jongeren van andere (niet westerse) herkomst. De meeste jongeren (30) volgen thans een opleiding, in de meeste gevallen is dat een vmbo-opleiding. De jongeren wonen vrijwel allemaal in de deelgemeente Delfshaven. De leeftijdsverdeling van de jongeren is als volgt: 5 jongeren 12-13 jaar, 7 jongeren 14-15 jaar, 7 jongeren 16-17 jaar, 12 jongeren 18-19 jaar en 15 jongeren 18 jaar en ouder.

3 Resultaten volwassen bewoners

3.1 Oordeel bewoners over straat en buurt

Gevraagd naar een algemeen rapportcijfer geven de meeste

Tabel 3.1 Oordeel bewoners (rapportcijfer) over de buurt?²

Bewoners wonen in de:	Rapportcijfer	Aantal Bewoners
Coolhavenstraat	6,8	14
Dirck Hoffstraat	6,6	24
Coloniastraat	6,3	11
Willembuytewechstraat	6,3	43
Kapelstraat	6,2	9
1e IJzerstraat	6,1	21
Heiman Dullaertplein	6,0	16
Kerkepad	5,9	12

Daarbij spelen er diverse problemen in de buurt die volgens de bewoners aangepakt moeten worden (zie tabel 3.2). Bewoners noemen in de eerste plaats dat in hun buurt meer en betere speelplekken gerealiseerd moeten worden (namelijk 39%; vaker genoemd door bewoners uit de 1^e IJzerstraat en Coolhavenstraat). Minder overlast van jongeren / tieners wordt genoemd door 28% van de bewoners. Meer contact tussen bewoners wordt genoemd door 22%. Minder asociaal gedrag op de pleinen en betere verhoudingen tussen jongeren en ouderen worden minder vaak genoemd als verbeterpunten (14% respectievelijk 8% van de bewoners).

² In de Pieter de Hoochstraat en de Schoonderloostraat zijn 1 respectievelijk 2 bewoners geïnterviewd. Door de kleine 'N' nemen wij deze niet in het overzicht mee.

Tabel 3.2 *Wat kan beter in de buurt?*

Meer en betere speelplekken	39%
Minder overlast van jongeren / tieners	28%
Meer contact tussen buurtbewoners	22%
Minder asociaal gedrag op de pleinen	14%
Betere verhoudingen tussen jongeren en ouderen	8%
Anders	50%

Aan de bewoners is door middel van een open antwoordoptie gevraagd of er nog overige zaken zijn die verbeterd moeten worden in de buurt. Behoorlijk veel bewoners (namelijk 50%) hebben andere verbeteringen gesuggereerd. Uit de analyse op de open antwoorden blijkt dat bewoners vooral wensen hebben ten aanzien van het verbeteren van veilig en schoon in de openbare ruimte (meer veiligheid op straat en minder rommel, vuilnis en hondenpoep op straat). Ook meer activiteiten voor kinderen en jongeren, minder drugsoverlast en meer verkeersveiligheid worden meerdere malen genoemd³. Zie tabel 18 in bijlage 1 voor een overzicht van de open antwoorden.

Ook is aan de inwoners gevraagd of ze uit hun buurt willen verhuizen zodra dat zou kunnen. Uit de onderstaande tabel 3.3 blijkt dat iets minder dan de helft van de bewoners (op termijn) wil verhuizen. Uitgesplitst naar straat blijkt dat meer dan de helft van de bewoners van de 1^e IJzerstraat (op termijn) wil verhuizen.

Tabel 3.3 *Wilt u uit uw buurt verhuizen zodra dat zou kunnen?*

Ja, zo snel mogelijk	14%
Ja, op termijn	30%
Nee	56%

Aan de mensen die willen verhuizen is gevraagd wat de belangrijkste reden voor hun huiswens is. Uit tabel 3.4 is af te leiden dat de kwaliteit van de woning voor de bewoners die willen verhuizen de belangrijkste verhuisreden is.

³ Verkeersveiligheid en drugsoverlast: TOS heeft hier een signaleringsfunctie.

Kwaliteit van de woning	42%
Privé	23%
Sfeer in de buurt	12%
Werk	1%
Anders	22%

Als we inzoomen op straatniveau dan blijkt dat de kwaliteit van de woning relatief vaak voor bewoners van de 1e IJzerstraat en het Dullartplein een belangrijke verhuisreden is. Voor de andere redenen zijn geen verschillen tussen de straten gevonden.

3.2 *Oordeel bewoners over schoon, heel en veilig*

Aan de bewoners zijn enkele vragen voorgelegd over het thema 'schoon, heel en veilig'. Uit de resultaten komt naar voren dat ruim de helft van de bewoners van mening is dat de buurt onvoldoende wordt schoongehouden (tabel 3.5).

Voldoende	45%
Onvoldoende	51%
Weet ik niet / geen mening	4%

Overdag voelt de overgrote meerderheid van de inwoners zich op straat of in de buurt zelden of nooit onveilig. Daarentegen voelt in de avonduren drie op de tien de bewoners zich soms of vaak onveilig (tabel 3.6). Er zijn geen opmerkelijke verschillen tussen de straten.

Vaak onveilig overdag	3%
Soms onveilig overdag	15%
Zelden of nooit onveilig overdag	82%
Vaak onveilig s'avonds	5%
Soms onveilig s'avonds	25%
Zelden of nooit onveilig s'avonds	70%

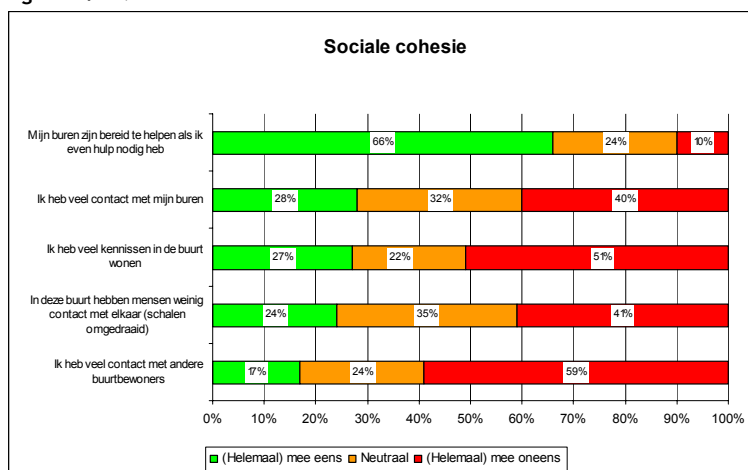
3.3 Sociale samenhang in Delfshaven

Sociale samenhang in buurten kan begrepen worden als betrokkenheid van bewo-ners met elkaar en met de buurt, en als gedrag in het verlengde van deze hou-ding. We onderscheiden hier drie dimensies van sociale samenhang: cohesie, participatie en vertrouwen.

Cohesie

Onder cohesie verstaan we de mate van contact met buurtgenoten en de (van-zelfsprekende) bereidheid om elkaar in voorkomende gevallen te helpen. Om goed zicht te krijgen op de mate van sociale cohesie zijn, vanuit dit kader, in de vragenlijst stellingen geponeerd waarover men zijn/haar mening moest geven. In figuur 3.1 worden deze onder elkaar gezet met daarachter het percentage dat het (helemaal) eens is met de stelling (in groen), de 'mee eens/mee oneens' ca-tegorie (in wit) en het percentage dat het (helemaal) oneens is met de stelling (in rood).

Figuur 3.1 Mate van sociale cohesie

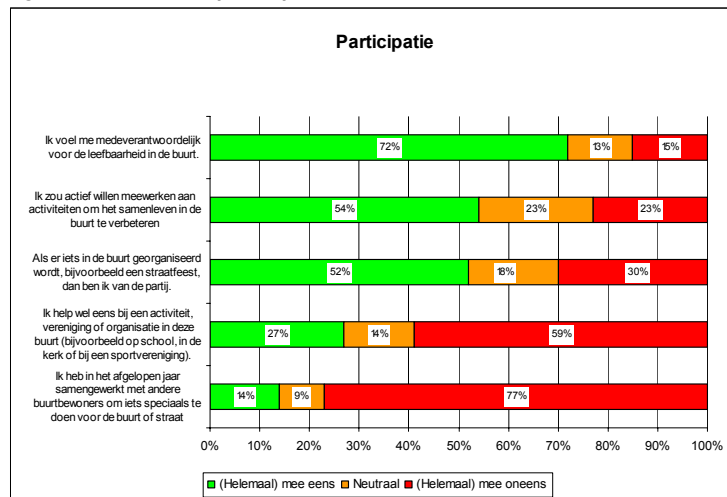
Uit figuur 3.1 is af te leiden dat de sociale cohesie tussen bewoners in Delfshaven relatief laag is. Ongeveer één op de vier bewoners heeft veel contact met de buren of heeft veel kennissen in de buurt

wonen. Slechts 17% heeft veel contact met andere buurtbewoners. Daar staat tegenover dat burens meestal bereid zijn te helpen als iemand hulp nodig heeft (66%).

Participatie

Participatie kan begrepen worden als de bereid van inwoners om 'mee te doen' in de buurt. Bijvoorbeeld door het voelen van verantwoordelijkheid voor de buurt en de bereidheid om actief bij te dragen aan verbeteringen in de buurt.

Figuur 3.2 Mate van participatie

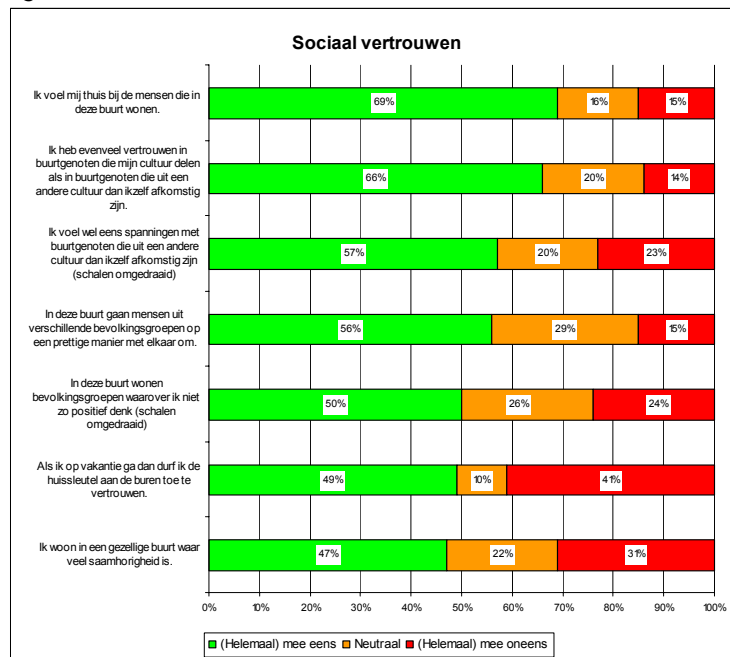

Uit figuur 3.2 blijkt dat de meeste bewoners (72%) zich verantwoordelijk voelen voor de leefbaarheid in de buurt. Overigens koppelt een minderheid van de bewoners dit verantwoordelijkheidsgevoel aan concrete actie: 27% geeft aan dat hij of zij wel eens helpt bij een activiteit, vereniging of organisatie in de buurt; 14% heeft in het afgelopen jaar wel eens samengewerkt met andere buurtbewoners om iets speciaals te doen voor de buurt of straat. Hier staat tegenover dat ruim de helft van de bewoners (54%) actief *zou willen meewerken* om het samenleven in de buurt te verbeteren.

Sociaal vertrouwen

Sociaal vertrouwen kan begrepen worden als enerzijds het gevoel van inwoners om 'erbij te horen' in de buurt en anderzijds als het vertrouwen tussen bewoners onderling onderling.

Figuur 3.3 Mate van sociaal vertrouwen

Verschillen sociale samenhang op straatniveau

Als we inzoomen op straatniveau dan zien we enkele verschillen tussen de straten als het gaat om de sociale samenhang tussen bewoners. Het sociaal vertrouwen tussen bewoners is relatief laag in vooral de 1^e IJzerstraat, Dullaertplein en Kerkepad. Bewoners van deze straten voelen zich minder thuis bij de andere mensen die in de buurt wonen en voelen vaker spanningen met bewoners uit andere culturen. De hoeveelheid contacten tussen de bewoners is in de IJzerstraat en in de Coolhavenstraat gemiddeld iets lager dan in andere straten. Als bewoners wordt gevraagd of men actief zou willen meewerken om het samenleven in de buurt te verbeteren, dan zien we dat in bijna alle straten (dus ook in de IJzerstraat en in

de Coolhavenstraat) een meerderheid of aanzienlijke minderheid van de bewoners hiertoe bereid is. In alle straten liggen dus kansen om de bewoners te activeren.

3.4 Kindvriendelijkheid

De kindvriendelijkheid van Delfshaven is gemeten door vragen over de veiligheid van het buitenspelen, de voorzieningen voor kinderen en jongeren alsmede over de omgang tussen de kinderen/jongeren onderling.

Veiligheid van het buitenspelen

Bijna de helft (45%) van de bewoners is van mening dat er voldoende plekken zijn voor kinderen om veilig buiten te kunnen spelen; tegenover 26% die vindt dat er onvoldoende veilige speelplekken zijn. Van de bewoners heeft 29% hierover geen mening.

Volgens 46% van de bewoners durven kinderen soms of vaak niet buiten te spelen uit angst voor oudere kinderen (tegenover 39% die aangeeft dat kinderen soms of vaak bang zijn om buiten te spelen uit angst voor volwassenen).

Volgens de bewoners wordt het veiliger om buiten te spelen zodra er meer activiteiten in de buurt zijn voor kinderen, er meer politiecontroles zijn, minder hangjongeren zijn en de buurt schoner en heler is. Andere verbeteringen worden minder vaak genoemd (zie tabel 3.7). In de categorie 'anders' noemen respondenten vooral het verbeteren van de verkeersonveiligheid (bijvoorbeeld snelheidsvertragende maatregelen zoals drempels voor scooters en auto's). Daarnaast wordt ook meer toezicht op straat meerdere malen genoemd als verbeterpunt.

Tabel 3.7 *Wat zou er moeten veranderen zodat het veiliger wordt voor kinderen om buiten te spelen?*

Meer activiteiten in de buurt voor kinderen en jongeren	48%
Meer en strengere politiecontroles	31%
Minder hangjongeren	30%
Schonere en helere buurt	24%
Meer en betere speelplekken	16%
Grotere betrokkenheid tussen buurtbewoners	14%
Betere verlichting op straat en in portieken	13%
Anders	36%

Voorzieningen voor kinderen en jongeren

De bewoners is gevraagd of in de buurt voldoende voorzieningen aanwezig zijn voor jongens en meisjes jonger dan 12 jaar dan wel voor jongens en meisjes ouder dan 12 jaar. Dit blijkt volgens veel bewoners niet het geval te zijn (tabel 3.8). Voor de jongens vindt 28% van de bewoners dat er voldoende voorzieningen zijn en voor de meisjes is dat slechts 21%.

Tabel 3.8 *Vindt u dat er in de buurt voldoende voorzieningen zijn voor jongens en meisjes?*

<i>Weergegeven in de tabel is % 'voldoende'</i>	<= 12 jaar	13-19 jaar
Jongens	32%	25%
Meisjes	25%	18%

Omgang tussen de kinderen/jongeren onderling

Op de vraag 'Vindt u dat kinderen en jongeren in de buurt over het algemeen goed met elkaar omgaan' antwoordt 43% van de bewoners met 'meestal goed' (zie tabel 3.9).

Tabel 3.9 *Vindt u dat kinderen en jongeren in de buurt over het algemeen goed met elkaar omgaan?*

Meestal goed	43%
Niet altijd goed	20%
Vaak niet goed	7%
Weet niet	30%

Overlast door jongeren

In hun buurt ondervindt 21% van de inwoners soms last en 7% vaak last van jongeren (zie tabel 3.10). Bewoners van de Kapelstraat geven opvallend vaak aan dat ze last hebben van jongeren.

Tabel 3.10 Heeft u last van jongeren in de buurt?

(Heel) veel last	7%
Soms last	21%
Weinig of geen last	72%

Vervolgens is gevraagd wat voor last men heeft van jongeren. De bewoners noemen in dit verband vooral geluidsoverlast en asociaal gedrag (tabel 3.11). In de open antwoordmogelijkheid bij de categorie 'anders' wordt genoemd: rondhangen, schelden, drugs en drank gebruiken en belletje trekken.

Tabel 3.11 Wat voor last heeft u van jongeren?

Gevraagd aan alle respondenten, dus niet alleen aan alleen degenen die hebben aangegeven last te hebben van jongeren

Geluidsoverlast	29%
Asociaal gedrag	20%
Vandalisme	6%
Pesten van kinderen	6%
Anders	39%

Meer dan de helft van de bewoners (60%) zegt jongeren aan te spreken op ongewenst gedrag. Uitgesplitst naar bevolkingsgroep zien we dat het aanspreekgedrag voor alle bevolkingsgroepen op een hoog niveau ligt (boven de 50%), waarbij de Turkse gemeenschap het allerhoogst scoort (69%). Als we een analyse doen op straatniveau dan zien we dat in de 1^e IJzerstraat, Coloniastraat, Dullaertplein, Kapelstaat en Willem Buytewechstraat 60% of meer van de bewoners de jongeren aanspreekt op ongewenst gedrag. In de Dirckhoffstraat en Kerkepad zijn deze percentages opvallend lager; namelijk 37% en 41%.

De ervaringen van bewoners bij het aanspreken van de jongeren zijn opvallend vaak positief (tabel 3.12): de meeste bewoners

(namelijk 59%) geven aan dat de jongeren dan luisteren en hun gedrag aanpassen⁴. Daartegenover zegt 18% van de bewoners dat de jongeren niet voor rede vatbaar zijn; dit zeggen vooral bewoners van de Kapelstraat en de Willem Buytenwechstraat. Bij de antwoordmogelijkheid ‘anders’ geven bewoners aan dat de ervaring bij het aanspreken van jongeren wisselend is, het hangt af van de situatie of jongeren wel of niet luisteren.

Tabel 3.12 *Ervaring bewoners bij aanspreken van jongeren bij ongewenst gedrag?*

Jongeren luisteren en passen hun gedrag aan	59%
Jongeren zijn niet voor rede vatbaar	18%
Jongeren luisteren, maar veranderen hun gedrag niet	12%
Anders	12%

3.5 *Mening bewoners over Thuis op Straat*

De bewoners is gevraagd of zij hebben gehoord over Thuis op Straat. Bijna de helft van de bewoners kent TOS (zie tabel 3.13). Uitgesplitst naar bewoners met of zonder kinderen blijkt dat van de bewoners met kinderen 60% heeft gehoord van TOS; van de bewoners zonder kinderen heeft 40% gehoord van TOS. Uitgesplitst naar woonduur blijkt dat van de bewoners die korter dan drie jaar in de buurt wonen 25% heeft gehoord van TOS; tegenover 65% van de bewoners die langer dan drie jaar in de buurt woont.

Aan de bewoners is gevraagd wat zij vinden van TOS. Vrijwel alle antwoorden van de bewoners die TOS kennen zijn positief, in de trant van ‘ze doen het prima’ en ‘goed initiatief’. Sommige bewoners geven expliciet aan TOS graag terug te willen in de buurt (zie tabel 19 in bijlage 1 voor het overzicht van de gegeven antwoorden).

⁴ Een bewoner lichtte dit als volgt toe: ‘Iedereen kent elkaar hier in deze buurt, dus als je ze aanspreekt dan wordt er geluisterd.’

Tabel 3.13 *Heeft u gehoord van TOS?*

Ja, en ik weet wat ze doen	47%
Ja, maar ik weet niet wat ze doen	8%
Ik heb er pas vandaag voor het eerst van gehoord	5%
Nee, ik heb er nog nooit van gehoord	39%

Vrijwel alle bewoners die van TOS hebben gehoord én weten wat TOS doet, vinden dat TOS nuttig werk doet. De overgrote meerderheid van hen denkt bovendien dat kinderen door Thuis op Straat vaker, leuker en veiliger buiten spelen (tabel 3.14).

Tabel 3.14 *Mening van bewoners die TOS kennen en weten wat ze doen*

Thuis op Straat doet nuttig werk	99%
Thuis op Straat draagt er aan bij dat kinderen vaker buiten spelen	97%
Thuis op Straat draagt er aan bij dat kinderen leuker samen spelen	97%
Thuis op Straat draagt er aan bij dat kinderen veilig buiten kunnen spelen	95%

Aan de bewoners die van TOS hebben gehoord én die weten wat TOS doet, is gevraagd om suggesties hoe TOS haar activiteiten kan verbeteren. Veel mensen vinden de activiteiten dik in orde of hebben geen mening. De suggesties die wel zijn gegeven hebben vooral betrekking op het betrekken van buurtbewoners en het organiseren van meer activiteiten. Zie tabel 20 in bijlage 1 voor het overzicht van de gegeven antwoorden.

Vrijwel alle bewoners die niet weten wat TOS doet, *denken* (na uitleg door de enquêteur) dat TOS goed werk doet.

4 *Resultaten kinderen*

4.1 *Oordeel van kinderen over huis, straat en buurt*⁵

De kinderen is gevraagd een rapportcijfer te geven voor hun huis, school, buurt, en de voorzieningen in hun buurt (zie tabel 4.1).

- De meeste kinderen uit Delfshaven geven hun huis, school en de winkels een ruime voldoende (tussen de 8 en de 9).
- De buurt, het openbaar vervoer en het buurthuis krijgen van de kinderen een voldoende (tussen de 7 en 8).
- De straat en de speelplaatsen worden gemiddeld met een (magere) voldoende beoordeeld. De speeltuin krijgt net geen voldoende van de kinderen.
- Opvallend is dat meisjes de speelplaatsen en speeltuin een onvoldoende geven, terwijl deze van de jongens wel een (magere) voldoende krijgen.

⁵ Exploratief hebben wij gekeken of de resultaten voor de kinderen verschillen 'per plein'. Omdat niet is gevraagd van welk plein de kinderen (het meest) gebruik maken, beantwoorden we deze vraag indirect door resultaten te vergelijken naar de woonlocatie van de kinderen, namelijk nabij het Kapelplein of nabij het Dullartplein. Nabij Dullaertplein (N=30): H. Dullaertplein, Coloniastraat, Havenstraat, Oostkousdijk, Schoonderloostraat, Kapiteinsbuurt, Waaldijk; Nabij Kapelplein (N=26): Dirckhoffstraat, 1^e IJzerstraat, Willem Buytewechstraat, Pieter de Hoochstraat, Kerkepad, Kapelstraat; Overige straten (N=38): o.a. Coolhavenstraat.

Tabel 4.1a <i>Rapportcijfers naar buurt</i>		<i>Delfshaven</i>
Huis		8,8
School		8,6
Winkels		8,0
Openbaar vervoer		7,6
Buurthuis / wijkcentrum		7,4
Buurt		7,0
Straat		6,9
Speelplaatsen		6,0
Speeltuin		5,9

Tabel 4.1b <i>Rapportcijfers naar sekse</i>		
	<i>Meisjes</i>	<i>Jongens</i>
Huis	9,0	8,6
School	8,8	8,4
Winkels	8,1	7,9
Openbaar vervoer	7,7	7,5
Buurthuis / wijkcentrum	7,0	7,7
Buurt	7,1	6,9
Straat	6,8	7,0
Speelplaatsen	5,6	6,5
Speeltuin	5,2	6,6

Tabel 4.1c <i>Rapportcijfers naar woonlocatie</i>			
	<i>Woont nabij Dullaertplein</i>	<i>Woont nabij Kapelplein</i>	<i>Woont in een overige straat</i>
Huis	8,9	8,3	9,0
School	8,8	8,7	8,3
Buurthuis / wijkcentrum	7,3	7,1	7,8
Buurt	7,7	6,5	6,8
Straat	7,5	6,6	6,7
Speelplaatsen	6,1	6,2	5,9
Speeltuin	5,8	5,8	6,3

Uitgesplitst naar woonlocatie van de kinderen zien we enkele verschillen. Kinderen die wonen nabij het Dullaertplein geven de straat en buurt iets hogere cijfers (7,5) dan de kinderen die wonen nabij het Kapelplein (6,5).

4.2 Speelgedrag

Frequentie buiten spelen

Aan de kinderen is gevraagd *hoe vaak* ze buiten spelen. Van de kinderen uit Delfshaven speelt 24% iedere dag buiten (jongens vaker dan meisjes), 54% van de kinderen speelt een paar keer per week buiten (tabel 4.2).

Tabel 4.2 *Frequentie buitenspelen*

	<i>Meisjes</i>	<i>Jongens</i>	<i>Totaal</i>
elke dag	17%	31%	24%
een paar keer per week	50%	57%	54%
één keer per week	14%	2%	8%
één keer per maand	0%	2%	1%
bijna nooit	19%	8%	13%

Op de vraag ‘hoe leuk is het om na schooltijd buiten te spelen’ antwoorden de kinderen bijna allemaal (84%) dat ze dit leuk of heel leuk vinden. Ook het ‘thuis spelen’ vinden bijna alle kinderen leuk (87%). Jongens vinden buiten spelen iets leuker dan meisjes. Voor thuis spelen bestaat geen verschil naar sekse.

Waar spelen kinderen?

Kinderen spelen op een groot aantal plekken, zowel in de eigen straat, achter het huis, op een plein of in een speeltuin (zie tabel 4.3). Opvallend is dat relatief veel kinderen (met name meisjes) op een plein spelen. Uit de open vraag ‘waar anders speel je’ is door veel kinderen een antwoord gegeven, vooral door jongens. Kinderen spelen vaak bij een ‘vriendje’ of ‘vriendinnetje’, ‘overal in de buurt’ of op ‘grasveldjes’. Ook worden ‘voetbalveld’, ‘kunstgras’ en ‘Mullerpier’ door kinderen als speellocatie genoemd.

Tabel 4.3 Waar spelen kinderen?

	<i>Meisjes</i>	<i>Jongens</i>	<i>Totaal</i>
Op een plein in de buurt	51%	37%	44%
In de straat vóór het huis	27%	29%	28%
In een speeltuin	18%	16%	17%
Achter het huis	11%	12%	11%
Anders	36%	55%	46%

Op de vraag *waarom* ze op deze plekken spelen antwoorden de meeste kinderen ‘daar spelen mijn vrienden’ (tabel 4.4). Meisjes spelen vaak op plekken dichtbij huis, omdat hun ouders dat willen. Op de open vraag ‘andere reden waarom je op deze plekken speelt’ antwoorden de kinderen met ‘omdat het daar gezellig is’, ‘omdat het daar leuk is’ of ‘omdat je daar kunt voetballen’. Een enkel kind geeft aan dat het daar ‘rustiger’ of ‘veiliger’ is om te spelen.

Tabel 4.4 *Waarom spelen kinderen op deze plekken?*

	<i>Meisjes</i>	<i>Jongens</i>	<i>Totaal</i>
Daar spelen mijn vrienden	58%	53%	55%
Mijn ouders willen dat ik dichtbij huis speel	40%	25%	32%
Daar staan goede speeltoestellen	13%	22%	18%
Andere reden	22%	33%	28%

Lidmaatschap sportvereniging?

Aan de kinderen is gevraagd of ze lid zijn van een sportvereniging. Ruim de helft van de kinderen is inderdaad lid van een sportvereniging (53%). Uitgesplitst naar sekse blijkt dat jongens vaker dan meisjes lid zijn van een sportvereniging (63% tegenover 42%).

Omgang tussen kinderen?

De manier waarop kinderen met elkaar omgaan is gemeten met drie vragen: spelen kinderen leuk met elkaar; maken kinderen veel ruzie met elkaar; en kennen kinderen elkaar in de eigen straat? Uit tabel 4.5 blijkt dat kinderen uit een straat elkaar over het algemeen kennen. Bijna de helft geeft aan dat de kinderen in hun straat vaak ruzie met elkaar maken. Tussen jongens en meisjes en per woonlocatie bestaan weinig verschillen.

Tabel 4.5a *Omgang tussen kinderen?*

<i>Weergegeven zijn de percentages kinderen die het (helemaal) eens zijn met de stellingen</i>	<i>Meisjes</i>	<i>Jongens</i>	<i>Totaal</i>
Ik ken de meeste kinderen in mijn straat.	81%	92%	87%
Kinderen in mijn straat spelen leuk met elkaar.	56%	60%	58%
Kinderen in mijn straat maken vaak ruzie met elkaar.	47%	44%	45%

Tabel 4.5b *Omgang tussen kinderen?*

<i>Weergegeven zijn de percentages kinderen die het (helemaal) eens zijn met de stellingen</i>	<i>Woont nabij Dullaertplein</i>	<i>Woont nabij Kapelplein</i>	<i>Woont in een overige straat</i>
Ik ken de meeste kinderen in mijn straat.	83%	87%	82%
Kinderen in mijn straat spelen leuk met elkaar.	63%	58%	53%
Kinderen in mijn straat maken vaak ruzie met elkaar.	44%	41%	49%

Wat moet er verbeteren om fijner buiten te kunnen spelen?

Om in de buurt fijner buiten te kunnen spelen noemt de meerderheid van de kinderen ‘het organiseren van meer sport en spel activiteiten’ en ‘betere speeltoestellen’. Ook ‘minder vuil op straat’ en ‘meer veiligheid’ worden door een aanzienlijk aantal kinderen genoemd (tabel 4.6). Meisjes hebben iets vaker dan jongens behoefte aan meer sport- en spelactiviteiten, terwijl jongens iets vaker betere speeltoestellen wensen. Uitgesplitst naar woonlocatie valt op dat kinderen die wonen nabij het Kapelplein vaker ‘minder vuil op straat’ noemen dan kinderen van het Dullaertplein.

Tabel 4.6a *Wat zou er moeten verbeteren om fijner in de buurt te kunnen spelen?*

	<i>Meisjes</i>	<i>Jongens</i>	<i>Totaal</i>
Organiseren meer sport en spel activiteiten	68%	52%	59%
Betere speeltoestellen	44%	65%	55%
Minder vuil op straat	42%	44%	43%
Meer veiligheid	35%	30%	32%
Meer andere kinderen die buiten spelen	16%	19%	18%
Andere gewenste verbetering om fijner in de buurt te kunnen spelen ⁶	5%	21%	13%

Tabel 4.6b *Wat zou er moeten verbeteren om fijner in de buurt te kunnen spelen?*

	<i>Woont nabij Dullaertplein</i>	<i>Woont nabij Kapelplein</i>	<i>Woont in een overige straat</i>
Organiseren meer sport en spel activiteiten	63%	54%	58%
Betere speeltoestellen	53%	65%	45%
Minder vuil op straat	30%	54%	50%
Meer veiligheid	30%	31%	37%
Meer andere kinderen die buiten spelen	20%	8%	21%
Andere gewenste verbetering om fijner in de buurt te kunnen spelen	10%	4%	20%

⁶ Enkele kinderen noemen andere verbeteringen om fijner te kunnen spelen: meer (voetbal)veldjes, crossbanen en speeltuinen.

4.3 Veiligheid op straat

Voel je je wel eens onveilig op straat?

Aan de kinderen is gevraagd of ze zich wel eens onveilig voelen op straat. Uit tabel 4.7 is af te leiden dat dit inderdaad het geval is. Zo voelt 44% van de kinderen uit Delfshaven zich soms onveilig en 4% zich vaak onveilig door kinderen van dezelfde leeftijd. Onveiligheid veroorzaakt door oudere kinderen scoort nog hoger: 62% van de kinderen voelt zich soms onveilig en 12% voelt zich vaak onveilig door oudere kinderen (meisjes vaker dan jongens). Opvallend is ook dat relatief veel kinderen (40%) zich soms onveilig voelen door volwassenen.

Tabel 4.7a *Voel je je wel eens onveilig op straat door ...?*

	<i>Meisjes</i>		<i>Jongens</i>		<i>Totaal</i>	
	<i>Vaak</i>	<i>Soms</i>	<i>Vaak</i>	<i>Soms</i>	<i>Vaak</i>	<i>Soms</i>
Andere kinderen van dezelfde leeftijd	5%	40%	4%	47%	4%	44%
Oudere kinderen	7%	67%	16%	57%	12%	62%
Volwassenen	18%	41%	16%	39%	17%	40%
Verkeer	16%	51%	16%	45%	16%	48%

Uitgesplitst naar woonlocatie zien we voor de twee pleinen een vergelijkbaar beeld als het gaat om de onveiligheidsgevoelens die worden veroorzaakt door personen. Wel valt op dat drie op de vier kinderen die wonen nabij het Kapelplein zich vaak/wel eens onveilig voelen door het verkeer (tegenover de helft van de kinderen die wonen nabij het Dullaertplein).

Tabel 4.7b *Voel je je wel eens onveilig op straat door ...?*

	<i>Woont nabij Dullaertplein</i>		<i>Woont nabij Kapelplein</i>		<i>Woont in een overige straat</i>	
	<i>Vaak</i>	<i>Soms</i>	<i>Vaak</i>	<i>Soms</i>	<i>Vaak</i>	<i>Soms</i>
Andere kinderen van dezelfde leeftijd	3%	43%	7%	35%	3%	47%
Oudere kinderen	10%	60%	8%	65%	15%	61%
Volwassenen	13%	37%	12%	46%	23%	37%
Verkeer	20%	33%	15%	61%	13%	37%

Durf je wel eens niet buiten te spelen?

Vervolgens is de kinderen gevraagd of ze wel eens angst hebben om buiten te spelen door de aanwezigheid van leeftijdsgenoten, oudere kinderen of volwassenen. Uit tabel 4.8 blijkt dat dit het geval is. Zo durft de helft van de meisjes (en bijna een kwart van de jongens) soms of vaak niet buiten te spelen omdat ze bang zijn voor volwassenen. Ook durft 35% van de jongens en 43% van de meisjes soms of vaak niet buiten te spelen omdat ze bang zijn voor oudere kinderen. Kinderen die wonen nabij het Dullaertplein geven vaker aan (namelijk 50%) dat ze soms of vaak niet buiten durven te spelen door oudere kinderen.

Tabel 4.8a *Durf je wel eens niet buiten te spelen omdat daar kinderen of volwassenen zijn voor wie je bang bent?*

	<i>Meisjes</i>		<i>Jongens</i>		<i>Totaal</i>	
	<i>Vaak</i>	<i>Soms</i>	<i>Vaak</i>	<i>Soms</i>	<i>Vaak</i>	<i>Soms</i>
Ja, door kinderen van dezelfde leeftijd	5%	28%	8%	15%	7%	21%
Ja, door oudere kinderen	16%	27%	4%	31%	10%	29%
Ja, door volwassenen	16%	35%	6%	16%	11%	25%

Tabel 4.8b *Durf je wel eens niet buiten te spelen omdat daar kinderen of volwassenen zijn voor wie je bang bent?*

	<i>Woont nabij Dullaertplein</i>		<i>Woont nabij Kapelplein</i>		<i>Woont in een overige straat</i>	
	<i>Vaak</i>	<i>Soms</i>	<i>Vaak</i>	<i>Soms</i>	<i>Vaak</i>	<i>Soms</i>
Ja, door kinderen van dezelfde leeftijd	7%	23%	0%	35%	11%	8%
Ja, door oudere kinderen	17%	33%	8%	19%	5%	31%
Ja, door volwassenen	7%	23%	15%	23%	10%	26%

4.4 Schoon en heel

Zijn de pleinen, velden of straten waar kinderen spelen schoon of vies?

De pleinen, velden of straten waar kinderen spelen zijn soms vies volgens 44% van de kinderen; 31% van de kinderen vindt deze speellocaties meestal vies (tabel 4.9).

Tabel 4.9a *Zijn de pleinen, velden of straten waar je speelt schoon of vies?*

	<i>Meisjes</i>	<i>Jongens</i>	<i>Totaal</i>
Meestal schoon	29%	33%	31%
Soms vies	44%	43%	44%
Meestal vies	27%	25%	26%

Tabel 4.9b *Zijn de pleinen, velden of straten waar je speelt schoon of vies?*

	<i>Woont nabij Dullaertplein</i>	<i>Woont nabij Kapelplein</i>	<i>Woont in een overige straat</i>
Meestal schoon	27%	34%	32%
Soms vies	49%	42%	40%
Meestal vies	23%	23%	29%

Zijn de pleintjes goed ingericht om te spelen en te sporten?

Van de kinderen vindt 36% dat de pleintjes in de buurt goed zijn ingericht om te sporten; 33% van de kinderen oordeelt hierover ronduit negatief! Meisjes zijn negatiever dan jongens en kinderen die wonen nabij het Kapelplein zijn negatiever dan kinderen die wonen nabij het Dullaertplein (tabel 4.10).

Tabel 4.10a *Zijn de pleintjes goed ingericht om te spelen en te sporten?*

	<i>Meisjes</i>	<i>Jongens</i>	<i>Totaal</i>
(Heel) goed	27%	45%	36%
Redelijk	33%	29%	31%
(Heel) slecht	40%	27%	33%

Tabel 4.10b *Zijn de pleintjes goed ingericht om te spelen en te sporten?*

	<i>Woont nabij Dullaertplein</i>	<i>Woont nabij Kapelplein</i>	<i>Woont in een overige straat</i>
(Heel) goed	43%	31%	34%
Redelijk	27%	19%	42%
(Heel) slecht	30%	50%	23%

Zijn de speeltoestellen meestal heel of kapot?

De speeltoestellen op de plaatsen waar de kinderen spelen zijn volgens 33% van de kinderen meestal heel. Daarentegen geeft bijna de helft van de kinderen aan dat de speeltoestellen soms kapot zijn; volgens 20% van de kinderen zijn de speeltoestellen meestal kapot (tabel 4.11).

Tabel 4.11a *Zijn de speeltoestellen meestal heel of kapot?*

	<i>Meisjes</i>	<i>Jongens</i>	<i>Totaal</i>
Meestal kapot	20%	20%	20%
Soms kapot	51%	43%	47%
(Bijna) nooit kapot	29%	37%	33%

Tabel 4.11b *Zijn de speeltoestellen meestal heel of kapot?*

	<i>Woont nabij Dullaertplein</i>	<i>Woont nabij Kapelplein</i>	<i>Woont in een overige straat</i>
Meestal kapot	17%	15%	26%
Soms kapot	57%	50%	37%
(Bijna) nooit kapot	27%	35%	37%

5 Resultaten jongeren

5.1 Introductie

In Delfshaven zijn in totaal 46 jongeren geïnterviewd, 42 jongens en 4 meisjes. Het relatief beperkt aantal jongeren dat is bevraagd maakt dat de resultaten voor deze groep moeten worden geïnterpreteerd als indicatief. Mede door de open vragen zijn de antwoorden van de jongeren echter wel heel informatief. De geïnterviewde jongeren zijn in meerderheid van niet-Nederlandse herkomst: 4 Nederlands, 18 Marokkaans, 10 Turks en 15 jongeren van andere (niet westerse) etnische herkomst. De meeste jongeren (30) volgen thans een opleiding, in de meeste gevallen is dat een vmbo-opleiding. De jongeren wonen bijna allemaal in de deelgemeente Delfshaven. De leeftijdsverdeling van de jongeren is als volgt: 5 jongeren 12-13 jaar, 7 jongeren 14-15 jaar, 7 jongeren 16-17 jaar en 27 jongeren 18 jaar en ouder.

Door de enquêteurs is ingeschat om wat voor jongeren het gaat: 18 hangjongeren, 4 jongeren die deel uitmaken van een overlastgevende groep, 8 scholieren, 7 passanten en 3 overig.

5.2 Waarom zijn de jongeren in Delfshaven?

Aan de jongeren is de vraag gesteld waarom ze nu buiten zijn in Delfshaven op het Kapelplein of Herman Dullaertplein. De meest gegeven antwoorden zijn 'om mijn vrienden te ontmoeten' en 'voor de gezelligheid'. De jongeren gaven verder antwoorden als: 'ik ben op weg naar huis', 'om te chillen' en 'voetballen'.

5.3 Afspreekplekken en activiteiten in Delfshaven

Bijna alle geïnterviewde jongeren ontmoeten vaak hun vrienden op straten en pleinen in Delfshaven. Deze jongeren is gevraagd welke straten en pleinen dit zijn. De resultaten staan in tabel 5.1.

Tabel 5.1 <i>Locaties waar jongeren hun vrienden vaak ontmoeten?</i>		N=43
Kapelplein / Kerkepad		22
Dullaertplein / Coloniastraat		11
Mullerpier / plein (voetballen)		4
Schoonderloostraat		3
Lloyd Multiplein		1
Dirkhofstraat		1
1 ^e IJzerstraat		1

Meerdere antwoorden waren mogelijk

De jongeren is gevraagd wat ze normaal gesproken doen op de straten en pleinen in Delfshaven waar ze vaak hun vrienden ontmoeten. Bijna alle jongeren noemen als activiteit het omgaan met vrienden (tabel 5.2).

Tabel 5.2 *Activiteiten van de jongeren op deze locaties?*

Meerdere antwoorden waren mogelijk

	N=46
Omgaan met vrienden	39
Zelf activiteiten doen	6
Kijken naar andere mensen	4
Omgaan met onbekenden	3
Eten/drinken	3
Anders (voetballen, chillen, roken, rondhangen)	14

Ook is aan de jongeren gevraagd hoeveel tijd ze doorbrengen buiten op straat in Delfshaven. Uit de antwoorden (zie tabel 5.3) blijkt dat de meeste jongeren een paar uur of korter buiten op straat doorbrengen.

Tabel 5.3 *Hoe veel tijd brengen jongeren door op straat in Delfshaven?*

	N=46
Bijna de hele dag	4
Een dagdeel	6
Een paar uur	24
Een uur of korter	12
Weet ik niet/ wil ik niet zeggen	0

Gebruik van voorzieningen in Delfshaven

Aan de jongeren is de vraag voorgelegd van welke voorzieningen ze in Delfshaven gebruik maken. Vrij veel geïnterviewde jongeren zeggen gebruik te maken van het Lloyd Multiplein. Sommige jongeren maken gebruik van het buurthuis, wijkgebouw 'De Pyramide', winkels en/of voetbalveldjes (zie tabel 5.4).

Tabel 5.4 Van welke voorzieningen in Delfshaven maak je gebruik (meerdere antwoorden waren mogelijk)?

	N=46
Lloyd Multiplein	17
Buurthuis	9
Pyramide (wijkgebouw)	6
Winkels	5
Anders (voetbalveld, kunstgras Mullerpier, Kleine Kunst)	12

Vervolgens is de jongeren gevraagd of ze ideeën hebben voor leuke activiteiten in Delfshaven (zie tabel 5.5). De meeste jongeren willen dat er sportactiviteiten worden georganiseerd (voornamelijk voetbal, maar ook tennis wordt genoemd). Het organiseren van spelactiviteiten, kunst, muziek en cultuur wordt door enkele geïnterviewde jongeren op prijs gesteld.

Tabel 5.5 Welke activiteiten zou je leuk vinden?	N=46
Sportactiviteiten	39
Spelactiviteiten	4
Muziekactiviteiten	4
Kunst of culturele activiteiten	1
Anders	6

Als er activiteiten zoals genoemd worden georganiseerd dan willen de jongeren daar zeker (27 jongeren) of waarschijnlijk (14 jongeren) aan meedoen. Het tijdstip waarop de jongeren willen deelnemen aan de activiteiten is de middag na schooltijd (13 jongeren), de avond (26 jongeren) of het weekend (13 jongeren) (de jongeren konden meer dan één dagdeel aangeven).

Overlast door jongeren op het Kapelplein / Dullaertplein

Om vast te kunnen stellen wat bij jongeren het besef is van de overlast die zij kunnen veroorzaken bij andere mensen zijn over dit onderwerp enkele vragen gesteld. De eerste vraag luidde 'Wat denk jij dat door *andere mensen* op het Kapelplein / Dullaertplein als jongerenoverlast wordt ervaren?' De resultaten staan in tabel 5.6.

Tabel 5.6 *Wat denk jij dat door andere mensen op het Kapelplein Dullaertplein als jongeren overlast wordt ervaren?*

	N=46
Jongeren die in groepjes rondhangen	30
Jongeren die in groepjes voor geluidsoverlast zorgen	15
Jongeren die vandalisme of diefstallen plegen	8
Jongeren die zich asociaal gedragen (zoals lastig vallen van passanten)	2
Jongeren die kinderen of andere jongeren pesten	2

Het rondhangen van jongerengroepjes en mindere mate het veroorzaken van geluidsoverlast en vandalisme en het plegen van diefstallen wordt door de jongeren als overlastgevend voor andere mensen beschouwd.

De volgende vraag had betrekking op wat de jongeren *zélf* op het Kapelplein / Dullaertplein als overlastgevend voor andere mensen beschouwen. De resultaten staan in tabel 5.7. In vergelijking met de resultaten in tabel 5.6 valt op dat de minderheid van de jongeren (19 van de 46) het rondhangen in groepjes zelf als overlastgevend gedrag beschouwen.

Tabel 5.7 *Wat voor overlast veroorzaken jongeren op het Kapelplein/Dullaertplein volgens jou?*

	N=46
Jongeren die in groepjes rondhangen	19
Jongeren die in groepjes voor geluidsoverlast zorgen	11
Jongeren die zich asociaal gedragen (zoals lastig vallen van passanten)	4
Jongeren die vandalisme of diefstallen plegen	4
Jongeren die kinderen of andere jongeren pesten	2

Overigens vinden de geïnterviewde jongeren dat de overlast van jongeren op het Kapelplein / Dullaertplein in het algemeen wel meevalt: 34 geïnterviewden vinden dat jongeren op het Kapelplein / Dullaertplein weinig of geen overlast veroorzaken; 8 respondenten vinden dat jongeren (heel) veel overlast veroorzaken in Delfshaven; 4 respondenten vinden dat jongeren soms overlast veroorzaken.

Veiligheid voor de jongeren op het Kapelplein / Dullaertplein

Geen van de 46 geïnterviewde jongeren zegt zich op het Kapelplein / Dullaertplein wel eens onveilig te voelen door andere jongeren.

Mening over Thuis op Straat

Bijna alle geïnterviewde jongeren (namelijk veertig) hebben wel eens gehoord van Thuis op Straat én weten wat ze doen. Nog eens drie jongeren hebben wel eens gehoord van TOS én weten *niet* wat ze doen. De overige drie jongeren hebben nog nooit gehoord van TOS. Aan de jongeren die weten wat Thuis op Straat doet is gevraagd wat ze vinden van Thuis op Straat. De reacties zijn louter positief, de jongeren vinden dat Thuis op Straat goed en nuttig bezig is en vinden het goed als Thuis op Straat activiteiten organiseert.

Gevraagd naar suggesties voor de activiteiten van TOS noemen de jongeren het organiseren van (veel) meer activiteiten voor kinderen en het organiseren van voetbaltoernooien.

Bijlage 1 Aanvulling op resultaten bewoners

Sociale cohesie

Tabel 1 *Heeft u veel contact met uw burens?*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Heel) veel	16%	24%	32%	45%
Soms	32%	36%	32%	25%
Weinig of niet	51%	40%	35%	30%

Tabel 2 *Heeft u veel contact met andere buurtbewoners?*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Heel) veel	16%	16%	12%	30%
Soms	19%	26%	27%	30%
Weinig of niet	65%	59%	62%	40%

Tabel 3 *Heeft u veel kennissen in de buurt wonen?*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Heel) veel	27%	26%	27%	30%
Soms	5%	29%	27%	30%
Weinig of niet	68%	45%	47%	40%

Tabel 4 *In deze buurt hebben mensen weinig contact met elkaar*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Helemaal) mee eens	47%	42%	39%	30%
Eens noch oneens	28%	35%	46%	30%
(Helemaal) mee oneens	25%	23%	15%	40%

Tabel 5 *Mijn burens zijn bereid te helpen als ik even hulp nodig heb.*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Helemaal) mee eens	59%	66%	85%	55%
Eens noch oneens	30%	26%	12%	20%
(Helemaal) mee oneens	10%	9%	3%	25%

Participatie

Tabel 6 *Heeft u het afgelopen jaar samengewerkt met andere buurtbewoners om iets speciaals te doen voor de buurt of straat?*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Helemaal) mee eens	11%	21%	12%	10%
Neutraal	3%	9%	9%	20%
(Helemaal) mee oneens	87%	70%	79%	70%

Tabel 7 *Als er iets in de buurt georganiseerd wordt, bijvoorbeeld een straatfeest, dan ben ik van de partij.*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Helemaal) mee eens	49%	57%	59%	35%
Neutraal	22%	21%	15%	15%
(Helemaal) mee oneens	20%	22%	26%	50%

Tabel 8 *Zou u actief willen meewerken aan activiteiten om het samenleven in uw buurt te verbeteren?*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Helemaal) mee eens	50%	62%	48%	42%
Neutraal	22%	28%	23%	16%
(Helemaal) mee oneens	28%	10%	29%	42%

Tabel 9 *Ik help wel eens bij een activiteit, vereniging of organisatie in deze buurt (bijvoorbeeld op school, in de kerk of bij een sportvereniging)*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Helemaal) mee eens	24%	27%	30%	35%
Neutraal	23%	11%	11%	13%
(Helemaal) mee oneens	53%	62%	59%	52%

Tabel 10 *Ik voel me medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid in de buurt*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Helemaal) mee eens	66%	77%	70%	66%
Neutraal	20%	14%	9%	6%
(Helemaal) mee oneens	13%	9%	20%	29%

Sociaal vertrouwen

Tabel 11 *Ik voel met thuis bij de mensen die in deze buurt wonen*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Helemaal) mee eens	60%	71%	68%	85%
Eens noch oneens	16%	14%	21%	5%
(Helemaal) mee oneens	22%	16%	12%	10%

Tabel 12 *In deze buurt gaan mensen uit verschillende bevolkingsgroepen op een prettige manier met elkaar om*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Helemaal) mee eens	59%	52%	68%	45%
Eens noch oneens	24%	38%	18%	30%
(Helemaal) mee oneens	16%	10%	15%	25%

Tabel 13 *Ik woon in een gezellige buurt waar veel saamhorigheid is*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Helemaal) mee eens	54%	50%	38%	35%
Eens noch oneens	11%	24%	35%	20%
(Helemaal) mee oneens	35%	26%	27%	45%

Tabel 14 *In deze buurt wonen bevolkingsgroepen waarover ik niet zo positief denk*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Helemaal) mee eens	28%	19%	29%	15%
Eens noch oneens	17%	33%	27%	25%
(Helemaal) mee oneens	56%	48%	44%	60%

Tabel 15 *Ik voel wel eens spanningen met buurtgenoten die uit een andere cultuur dan ikzelf afkomstig zijn*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Helemaal) mee eens	29%	18%	25%	22%
Eens noch oneens	21%	26%	18%	17%
(Helemaal) mee oneens	50%	56%	57%	61%

Tabel 16 *Ik heb evenveel vertrouwen in buurtgenoten die mijn cultuur delen als in buurtgenoten die uit een andere cultuur dan ikzelf afkomstig zijn*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Helemaal) mee eens	65%	69%	69%	57%
Eens noch oneens	23%	18%	9%	36%
(Helemaal) mee oneens	12%	13%	22%	7%

Tabel 17 *Als ik op vakantie ga dan durf ik de huissleutel aan de burens toe te vertrouwen*

	18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar en ouder
(Helemaal) mee eens	35%	45%	59%	65%
Eens noch oneens	16%	9%	3%	15%
(Helemaal) mee oneens	48%	46%	35%	15%

Tabel 19 Wat vindt u van TOS (antwoorden gegeven op open vraag)

<i>Suggestie</i>	<i>Aantal malen genoemd</i>
Goed	35
Leuk	14
Heel goed / uitstekend / prima	10
Leuk en goed voor de kinderen	2
Goed werk leveren voor kinderen	1
Goed ze zorgen ervoor dat kinderen samen buiten spelen en ze zorgen voor leuke sfeer	1
Goed, er komen meer kinderen naar buiten	1
Goed, ik mis TOS	1
Goed, leuk met de kinderen spelen, ze bieden activiteit	1
Goed, mijn kleinkinderen deden mee, jammer dat jullie weg zijn gegaan	1
Goed, positief	1
Goed, wil TOS terug	1
Goed, ze houden kinderen bezig	1
Goede activiteiten	1
Goede club, ik vind het erg dat jullie weg zijn	1
Handig en leuk, ze moeten ook eens wat voor de jongeren doen	1
Handig voor kinderen	1
Heel actief bezig met kinderen, heel goed	1
Heel goed voor de kinderen	1
Heel leuk, wil graag terug hebben	1
Het was handig --> lenen van materiaal	1
Ik vind het wel goed vooral voor kinderen	1
Leuk als TOS terugkomt	1
Leuk voor kinderen	1
Leuk, jammer dat ze weg zijn	1
Leuk, jullie houden de kinderen goed bezig	1
Leuk, nadat TOS hier is weggegaan is het saai geworden	1
Leuk, omdat het jongeren zijn bij TOS en daar nemen de kinderen een voorbeeld aan	1
Nuttig	1
Prima, het TOS moet terugkomen zo snel mogelijk	1
Vond het altijd goed, organiseren leuke activiteiten voor kinderen	1
Was altijd leuk toen TOS er was	1

Wel goed, het is nodig	1
Ze zijn heel goed, ik ben er heel blij mee, ik hoop dat ze weer op onze pleinen komen	1

Tabel 20 *Heeft u suggesties hoe TOS haar activiteiten kan verbeteren?*

<i>Suggestie</i>	<i>Aantal malen genoemd</i>
Meer / vaker activiteiten voor kinderen organiseren	20
TOS moet (zo snel mogelijk) terugkomen	10
Was al goed genoeg / jullie deden het al prima	8
Buurtbewoners, ouders betrekken	4
Meer activiteiten voor jongeren organiseren	4
Meer speelgoed voor kinderen	2
Voetbaltoernooitjes organiseren	2
Als TOS zou komen moet dit gebeuren in overleg met andere organisaties, geen overlappende activiteit	1
Begeleiding bij het spelen van de kinderen	1
Behoeft van de jongeren uitspellen	1
Braderie, buurtfeest	1
Buurt gezelliger maken, verf, meer kleur	1
Een eigen onderpand van TOS hier in de buurt	1
Groepsspelletjes	1
Het oude TOSpand moet terugkomen	1
Kinderen met gedragsproblemen helpen	1
Kinderfeestje op het plein	1
Meer activiteiten voor de kinderen en buurtbewoners	1
Meer feesten, activiteiten voor de jongeren	1
Meer festivals	1
Meer op de pleinen in de buurt	1
Meer publiciteit, meer mensen moeten het weten, bijv. flyers	1
Meer weekend activiteiten	1
Meer workshopen DJ/VJ	1
Minder harde muziek tijdens activiteiten	1
Muziek voor kinderen en ouderen	1
Niet echt, meer ook voor volwassenen	1
Ook leerzame dingen doen behalve spel	1
Ouders motiveren te helpen	1
Pleinen beter onderhouden	1
Richten op meerdere doelgroepen	1

Spelletjesmiddag	1
Sport en spel	1
Sportactiviteiten	1
Sportieve activiteiten, culturele evenementen	1
Sportschool Spangen doet ook mee met activiteiten voor jongeren	1
Straatbarbecue/straatfeest	1
Straatfeest organiseren, sport en spel	1
In het weekend meer activiteiten	1

Tabel 21 *Straat en woonduur*⁷

Bewoners wonen in de:	Woon- duur	Woonduur > 8 jaar
	< 3 jaar	
Kapelstraat	11%	56%
Kerkepad	16%	67%
Heiman Dullaertplein	25%	69%
Coloniastraat	27%	46%
Willembuytewechstraat	28%	61%
Dirck Hoffstraat	29%	58%
1e IJzerstraat	48%	38%
Coolhavenstraat	49%	29%

Tabel 22 *Heeft u suggesties hoe TOS haar activiteiten kan verbeteren?*

Suggestie	Aantal malen genoemd
Meer / vaker activiteiten voor kinderen organiseren	20
TOS moet (zo snel mogelijk) terugkomen	10
Was al goed genoeg / jullie deden het al prima	8
Buurtbewoners, ouders betrekken	4
Meer activiteiten voor jongeren organiseren	4
Meer speelgoed voor kinderen	2
Voetbaltoernooitjes organiseren	2
Als TOS zou komen moet dit gebeuren in overleg met andere organisaties, geen overlappende activiteit	1

⁷ In de Pieter de Hoochstraat en de Schoonderloostraat zijn 1 respectievelijk 2 bewoners geïnterviewd. Door de kleine 'N' nemen wij deze niet in het overzicht mee.

Begeleiding bij het spelen van de kinderen	1
Behoeftte van de jongeren uitspellen	1
Braderie, buurtfeest	1
Buurt gezelliger maken, verf, meer kleur	1
Een eigen onderpand van TOS hier in de buurt	1
Groepsspelletjes	1
Het oude TOSpand moet terugkomen	1
Kinderen met gedragsproblemen helpen	1
Kinderfeestje op het plein	1
Meer activiteiten voor de kinderen en buurtbewoners	1
Meer feesten, activiteiten voor de jongeren	1
Meer festivals	1
Meer op de pleinen in de buurt	1
Meer publiciteit, meer mensen moeten het weten, bijv. flyers	1
Meer weekend activiteiten	1
Meer workshopen DJ/VJ	1
Minder harde muziek tijdens activiteiten	1
Muziek voor kinderen en ouderen	1
Niet echt, meer ook voor volwassenen	1
Ook leerzame dingen doen behalve spel	1
Ouders motiveren te helpen	1
Pleinen beter onderhouden	1
Richten op meerdere doelgroepen	1
Spelletjesmiddag	1
Sport en spel	1
Sportactiviteiten	1
Sportieve activiteiten, culturele evenementen	1
Sportschool Spangen doet ook mee met activiteiten voor jongeren	1
Straatbarbecue/straatfeest	1
Straatfeest organiseren, sport en spel	1
In het weekend meer activiteiten	1

Tabel 23 *Straat en woonduur*⁸

<i>Bewoners wonen in de:</i>	<i>Woonduur</i>	<i>Woonduur</i>
	<i>< 3 jaar</i>	<i>> 8 jaar</i>
Kapelstraat	11%	56%
Kerkepad	16%	67%
Heiman Dullaertplein	25%	69%
Coloniastraat	27%	46%
Willembuytewechstraat	28%	61%
Dirck Hoffstraat	29%	58%
1e IJzerstraat	48%	38%
Coolhavenstraat	49%	29%

⁸ In de Pieter de Hoochstraat en de Schoonderloostraat zijn 1 respectievelijk 2 bewoners geïnterviewd. Door de kleine 'N' nemen wij deze niet in het overzicht mee.

Bijlage 2 Vragenlijst bewoners

Geachte bewoner,

Om meer te weten te komen over wat buurtbewoners vinden van de buurt, haar voorzieningen, de veiligheid, sociale cohesie, de jeugd en de rol van het project Thuis Op Straat (TOS) hieraan, willen wij u de volgende vragenlijst voorleggen.

Voor TOS is het van groot belang dat u het enquêteformulier ook echt invult. Alleen dan kan TOS een goed beeld krijgen hoe de bewoners denken over hun woon- en leefomgeving. Zodoende kan TOS haar inzet daar inzetten waar dat wenselijk en mogelijk is. De meeste vragen uit de enquête kunnen beantwoord worden door het vakje aan te kruisen met uw antwoord of door uw antwoord te omcirkelen. Als uw antwoord er niet bijstaat vragen we u om het antwoord dat het meest bij uw mening aansluit aan te kruisen of te omcirkelen. Zie als voorbeeld de vraag hieronder:

Ik voel me thuis in deze buurt

1. helemaal mee eens	2. mee eens	3. mee eens/ mee oneens	4. mee oneens	5. helemaal mee oneens
-------------------------------------	-------------	----------------------------	---------------	---------------------------

Als u ergens stippellijnen ziet dan kan u hier uw antwoord en / of mening opschrijven.

Met vriendelijke groet,
Thuis Op Straat

1. Straat.....Buurt.....

2. Wat is uw sekse?

Man	Vrouw
-----	-------

3. Wat is uw leeftijd?

18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar of ouder
------------	------------	------------	------------------

4. Hebt u kinderen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

Nee	Ja, 12 jaar of jonger	Ja, ouder dan 12 jaar
-----	-----------------------	-----------------------

5. Wat is uw etnische herkomst?

Nederland	Turkije	Marokko	Suriname	Ned.Antillen	Kaap Verdië	Anders
-----------	---------	---------	----------	--------------	----------------	--------

6. Sinds hoeveel jaar woont u in < buurt noemen >?

< 1 jaar	1-3 jaar	4-7 jaar	8 jaar of langer
----------	----------	----------	------------------

7. Welk rapportcijfer zou u de buurt geven?

(geef een cijfer tussen de 1 en 10,
een 1 is erg slecht, een 10 erg goed)

8. Wat zou er in de buurt beter kunnen?

(Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- Meer en betere speelplekken
- Minder overlast van jongeren / tieners
- Beter verhoudingen tussen jongeren en ouderen
- Meer contact tussen buurtbewoners
- Minder asociaal gedrag op de pleinen
- Anders, namelijk.....

9. Hebt u veel contact met uw burens?

1. heel veel	2. veel	3. soms	4. weinig	5. niet
--------------	---------	---------	-----------	---------

10. Hebt u veel contact met andere buurtbewoners?

1. heel veel	2. veel	3. soms	4. weinig	5. niet
--------------	---------	---------	-----------	---------

11. Hebt u kennissen in de buurt wonen?

1. heel veel	2. veel	3. soms	4. weinig	5. niet
--------------	---------	---------	-----------	---------

12. Wilt u op de volgende stellingen uw mening geven:

	1. helemaal mee eens	2. mee eens	3. neutraal	4. mee oneens	5. helemaal mee oneens
a) Ik voel mij thuis bij de mensen die in deze buurt wonen.	☐	☐	☐	☐	☐
b) In deze buurt gaan mensen uit verschillende bevolkingsgroepen op een prettige manier met elkaar om.	☐	☐	☐	☐	☐
c) In deze buurt hebben mensen weinig contact met elkaar.	☐	☐	☐	☐	☐
d) Ik woon in een gezellige buurt waar veel saamhorigheid is.	☐	☐	☐	☐	☐
e) Mijn buren zijn bereid te helpen als ik even hulp nodig heb.	☐	☐	☐	☐	☐
f) In deze buurt wonen bevolkingsgroepen waarover ik niet zo positief denk.	☐	☐	☐	☐	☐

13. Wilt u op de volgende stellingen uw mening geven:

	1. helemaal mee eens	2. mee eens	3. neutraal	4. mee oneens	5. helemaal mee oneens
a) Heeft u het afgelopen jaar samengewerkt met andere buurtbewoners om iets speciaals te doen voor de buurt of straat?	☐	☐	☐	☐	☐
b) Als er iets in de buurt georganiseerd wordt, bijvoorbeeld een straatfeest, dan ben ik	☐	☐	☐	☐	☐

	van de partij.					
c)	Zou u actief willen meewerken aan activiteiten om het samenleven in uw buurt te verbeteren?	☐	☐	☐	☐	☐
d)	Ik voel wel eens spanningen met buurtgenoten die uit een andere cultuur dan ikzelf afkomstig zijn.	☐	☐	☐	☐	☐
e)	Ik help wel eens bij een activiteit, vereniging of organisatie in deze buurt (bijvoorbeeld op school, in de kerk of bij een sportvereniging).	☐	☐	☐	☐	☐
f)	Ik heb evenveel vertrouwen in buurtgenoten die mijn cultuur delen als in buurtgenoten die uit een andere cultuur dan ikzelf afkomstig zijn.	☐	☐	☐	☐	☐
g)	Als ik op vakantie ga dan durf ik de huissleutel aan de burens toe te vertrouwen.	☐	☐	☐	☐	☐
h)	Ik voel me medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid in de buurt.	☐	☐	☐	☐	☐

14. Wilt u uit uw buurt verhuizen zodra dat zou kunnen?

1. ja, zo snel als mogelijk	2. ja, op termijn	3. nee
-----------------------------	-------------------	--------

Zo ja, wat is de belangrijkste reden dat u wilt verhuizen?

1. werk	2. privé	3. sfeer in de buurt	4. kwaliteit van de woning	5. anders
---------	----------	----------------------	----------------------------	-----------

15. Vindt u dat de buurt voldoende schoon wordt gehouden?

1. voldoende	2. onvoldoende	3. weet niet
--------------	----------------	--------------

16. Voelt u zich overdag wel eens onveilig op straat, in de buurt?

1. vaak	2. soms	3. zelden of nooit
---------	---------	--------------------

17. Voelt u zich 's avonds wel eens onveilig op straat, in de buurt?

1. vaak	2. soms	3. zelden of nooit
---------	---------	--------------------

18. Durven kinderen wel eens niet buiten te spelen omdat daar oudere kinderen zijn waarvoor ze bang zijn?

1. vaak	2. soms	3. nooit	4. weet niet
---------	---------	----------	--------------

19. Durven kinderen wel eens niet buiten te spelen omdat daar volwassenen zijn waarvoor ze bang zijn?

1. vaak	2. soms	3. nooit	4. weet niet
---------	---------	----------	--------------

20. Zijn er in de buurt plekken waar kinderen, tieners en/of jongeren veilig buiten kunnen spelen?

1. voldoende	2. onvoldoende	3. weet niet
--------------	----------------	--------------

21. Vindt u dat kinderen in de buurt over het algemeen goed met elkaar omgaan?

1. meestal goed	2. niet altijd goed	3. vaak niet goed	4. weet niet
-----------------	---------------------	-------------------	--------------

22. Wat moet er in de buurt veranderen zodat het veiliger wordt voor kinderen om buiten te spelen?

(Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- Minder hangjongeren op straat
- Meer en strengere politiecontroles
- Grotere betrokkenheid tussen buurtbewoners
- Meer activiteiten in de buurt voor kinderen en jongeren
- Een schonere en helere buurt
- Betere verlichting op straat en in portieken
- Meer en betere speelplekken voor kinderen
- Anders, namelijk

23. Vindt u dat er voldoende voorzieningen voor jongens en voor meisjes in de buurt zijn?

Voor jongens (12 jaar of jonger):

1. voldoende	2. onvoldoende	3. weet niet
--------------	----------------	--------------

Voor meisjes (12 jaar of jonger):

1. voldoende	2. onvoldoende	3. weet niet
--------------	----------------	--------------

Voor jongens (13 -19 jaar):

1. voldoende	2. onvoldoende	3. weet niet
--------------	----------------	--------------

Voor meisjes (13 - 19 jaar):

1. voldoende	2. onvoldoende	3. weet niet
--------------	----------------	--------------

24. Heeft u gehoord over Thuis op Straat?

- Ja (en ik weet wat ze doen)
- Ja (maar ik weet niet wat ze doen) (naar vraag 26)
- Ik heb er pas vandaag voor het eerst van gehoord (naar vraag 26)
- Nee, ik heb er nog nooit van gehoord (naar vraag 26)

VRAAG 25 ALLEEN STELLEN ALS DE RESPONDENT BIJ VRAAG 24 HEEFT GEANTWOORD MET 'JA (EN IK WEET WAT ZE DOEN)'. ALLE ANDERE RESPONDENTEN BEANTWOORDEN VRAAG 26.
--

25. Wat vindt u van Thuis op Straat? (Open vraag)

.....

Beantwoordt u de onderstaande stellingen

- Thuis op Straat doet nuttig werk Ja Nee Weet ik niet
- Thuis op Straat draagt er aan bij dat
kinderen vaker buiten spelen Ja Nee Weet ik niet
- Thuis op Straat draagt er aan bij dat
kinderen leuker samen spelen Ja Nee Weet ik niet
- Thuis op Straat draagt er aan bij dat
kinderen veilig buiten kunnen spelen Ja Nee Weet ik niet

Heeft u suggesties hoe Thuis op Straat haar activiteiten kan verbeteren?

.....

VRAAG 26: GEEF VOOR HET STELLEN VAN DE VRAAG EERST EEN KORTE UITLEG OVER TOS
--

26. Wat vindt u van Thuis op Straat? (Open vraag)

.....

Denkt u dat Thuis op Straat nuttig werk doet (of niet)?

- Thuis op Straat doet nuttig werk
- Thuis op Straat doet geen nuttig werk

Hebt u suggesties voor de activiteiten van Thuis op Straat?

.....

27. Wat zou er in de buurt moeten komen voor jongeren?

(Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- Een jongerenhangplek
- Een jongerencentrum
- Meer activiteiten voor jongeren
- Anders, namelijk
- Weet ik niet

28. Hebt u last van jongeren in de buurt?

1. heel veel	2. veel	3. soms	4. weinig	5. niet
--------------	---------	---------	-----------	---------

29. Wat voor last geven jongeren in de buurt?

- Een aantal jongeren gedraagt zich asociaal
- Jongeren zorgen voor geluidsoverlast
- Jongeren pesten andere jongeren of kinderen uit de buurt
- Jongeren plegen vandalisme
- Anders, namelijk

30. Als jongeren op straat zich ongewenst gedragen spreekt u hen daarop aan?

1. ja	2. nee
-------	--------

Zo ja, wat zijn hierbij uw ervaringen?

- De jongeren luisteren en passen hun gedrag aan
- De jongeren luisteren, maar veranderen hun gedrag niet
- De jongeren zijn niet voor rede vatbaar
- Anders, namelijk

Zo nee, waarom niet?

- Ik weet niet hoe ik dat moet doen
- Dat durf ik niet
- Dat is niet mijn verantwoordelijkheid
- Anders, namelijk

**HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING!!!
TOS TEAM DELFSHAVEN**

Bijlage 3 Vragenlijst kinderen

*MENINGEN KINDEREN GROEP 7 EN 8 OVER BUITENSPELEN EN DE
BUITENRUIMTE*

1. Ik ben een: (omcirkel het juiste antwoord)

meisje	jongen
--------	--------

2. Straat:

3. Postcode:

4. Wat is je leeftijd? (omcirkel het juiste antwoord)

7	8	9	10	11	12
---	---	---	----	----	----

5. School:

6. Groep:

7. Ik ben:

(kruis het juiste antwoord aan; meerdere antwoorden mogelijk)

Nederlands

Turks

Marokkaans

Surinaams

Antilliaans

Anders, namelijk

Meestal krijg jij een rapportcijfer tussen de 1 en de 10 op school waarbij 1 heel slecht is en 10 heel goed. Nu moet je zelf rapportcijfers geven bij de volgende dingen.

8. Jouw rapportlijst	cijfer
Het huis waarin ik woon	
De straat waarin ik woon	
De buurt waar ik woon	
Mijn school	
Het buurthuis / wijkcentrum	
De speeltuin	
De speelplaatsen in mijn buurt	
Het openbaar vervoer	
De winkels	

9. Geef aan hoe leuk je de volgende dingen vindt.

(omcirkel het goede antwoord)

Na schooltijd buiten spelen	heel leuk	leuk	niet leuk	helemaal niet leuk
Na schooltijd thuis spelen	heel leuk	leuk	niet leuk	helemaal niet leuk

10. Geef aan hoe vaak je de volgende dingen doet.

(omcirkel het goede antwoord)

Na schooltijd buiten spelen	elke dag	een paar keer per week	één keer per week	één keer per maand	bijna nooit
Na schooltijd thuis spelen	elke dag	een paar keer per week	één keer per week	één keer per maand	bijna nooit

11. Waar speel je meestal als je buiten speelt?

(kruis de plek aan en schrijf hem op als de plek er niet bij staat; je mag meer dan één plek aankruisen).

- Voor mijn huis in de straat
- Achter mijn huis
- Op het plein in de buurt
- In de speeltuin
- Anders, namelijk

12. Waarom speel je meestal op deze plekken?

(Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- Mijn ouders willen dat ik dicht bij huis speel
- Daar staan goede speeltoestellen
- Daar spelen mijn vrienden / vriendinnen
- Anders, namelijk

13. Moet je aan iemand vragen of je buiten mag spelen na schooltijd?

(omcirkel het juiste antwoord)

Vaak	Soms	Nooit
------	------	-------

14. Wat zou er moeten verbeteren om fijner in de buurt te kunnen spelen?

(Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- Betere speeltoestellen om op te spelen
- Minder vuil op straat (denk aan hondenpoep, blikjes, vuilnis)
- Als het veiliger zou zijn in de buurt
- Als er meer andere kinderen buiten zouden spelen
- Als er meer sport en spel activiteiten zouden worden georganiseerd
- Anders, namelijk

15. Voel je je wel eens onveilig op straat door andere kinderen van je leeftijd? (omcirkel het juiste antwoord)

Vaak	Soms	Nooit
------	------	-------

16. Voel je je wel eens onveilig op straat door oudere kinderen?

(omcirkel het juiste antwoord)

Vaak	Soms	Nooit
------	------	-------

17. Voel je je wel eens onveilig op straat door volwassenen?

(omcirkel het juiste antwoord)

Vaak	Soms	Nooit
------	------	-------

18. Voel je je wel eens onveilig op straat door het verkeer?

(omcirkel het juiste antwoord)

Vaak	Soms	Nooit
------	------	-------

19. Durf je wel eens niet buiten spelen omdat daar kinderen van jouw leeftijd zijn waarvoor je bang bent?

(omcirkel het juiste antwoord)

Vaak	Soms	Nooit
------	------	-------

20. Durf je wel eens niet buiten spelen omdat daar oudere kinderen zijn waarvoor je bang bent?

(omcirkel het juiste antwoord)

Vaak	Soms	Nooit
------	------	-------

21. Durf je wel eens niet buiten spelen omdat daar volwassenen zijn waarvoor je bang bent?

(omcirkel het juiste antwoord)

Vaak	Soms	Nooit
------	------	-------

22. Zijn de pleinen, veldjes of straten waar je wel eens op speelt meestal schoon of vies?

(omcirkel het juiste antwoord)

meestal schoon	soms vies	meestal vies
----------------	-----------	--------------

23. Vind je dat de straten in je buurt goed worden schoon gehouden?

(omcirkel het juiste antwoord)

heel goed	goed	redelijk	slecht	heel slecht
-----------	------	----------	--------	-------------

24. Vind je dat de pleintjes in je buurt goed zijn ingericht om te kunnen spelen of sporten?

(omcirkel het juiste antwoord)

heel goed	goed	redelijk	slecht	heel slecht
-----------	------	----------	--------	-------------

25. Zijn de speeltoestellen die je ziet of waar je wel eens op speelt meestal heel of kapot?

(omcirkel het juiste antwoord)

meestal kapot	soms kapot	meestal heel
---------------	------------	--------------

Geef aan of je het met de volgende zinnen eens of oneens bent. Omcirkel telkens het juiste antwoord.

26. Ik ken de meeste kinderen in mijn straat

helemaal mee eens	mee eens	mee oneens	helemaal mee oneens
-------------------	----------	------------	---------------------

27. De kinderen bij mij in de straat spelen leuk met elkaar

helemaal mee eens	mee eens	mee oneens	helemaal mee oneens
-------------------	----------	------------	---------------------

28. De kinderen bij mij in de straat maken vaak ruzie met elkaar

helemaal mee eens	mee eens	mee oneens	helemaal mee oneens
-------------------	----------	------------	---------------------

29. Als ik naar een andere buurt zou verhuizen vind ik dit vervelend

Helemaal mee eens	mee eens	mee oneens	helemaal mee oneens
-------------------	----------	------------	---------------------

30. Ben je lid van een (sport)vereniging?

ja	nee
----	-----

**BEDANKT VOOR HET INVULLEN VAN DE VRAGENLIJST!
TOS-TEAM DELFSHAVEN**

Bijlage 4 Vragenlijst jongeren

Instructie voor enquêteur

Aan het begin van het interview leg je de bedoeling, inhoud en duur van het gesprek aan de respondent uit.

Hier kort tekstje (drie regels) met achtergrond en doel enquête.

De meeste vragen in de vragenlijst kunnen worden beantwoord door het antwoord van de respondent aan te kruisen, of door het antwoord te omcirkelen. Waar stippellijnen staan kun je het antwoord en / of mening opschrijven. Lees de vragen letterlijk voor.

Doorvragen: Als je vindt dat een antwoord nog onvoldoende bruikbaar is, of je de indruk hebt dat de vraag niet goed is begrepen, vraag dan door. Je kunt de vraag soms letterlijk herhalen, maar vaak is het belangrijk om een vraag te verduidelijken door die anders te formuleren of voorbeelden te geven. Probeer goed door te vragen bij de open vragen.

Vergeet niet de respondent te bedanken voor zijn of haar medewerking.

Coderingvraag 23

(staat niet bij de vraag i.v.m. meelesen door jongere:

1 = scholier

2 = hangjongere

3 = maakt deel uit van groep die overlast geeft

4 = passant

- Scholier = jongere die op school zit en in pauzes of na school tijd doorbrengt in het centrum
- Hangjongere = jongere die veel tijd op straat in het centrum doorbrengt
- Overlast gevende groep = jongere maakt deel uit van groep die in het centrum overlast geeft. Met overlast bedoelen wij: groep komt intimiderend over naar passanten en/of winkeliers; en/of zorgen voor geluidsoverlast; en/of plegen vandalisme of diefstal. De inschatting of een groep 'overlastgevend' is ter beoordeling van de enquêteur.
- Passant = jongere die langsloopt maar niet valt in de andere categorieën.

Nota bene: meerdere antwoorden zijn mogelijk. Bijvoorbeeld, een scholier kan ook hangjongere zijn. Bijvoorbeeld als hij onder schooltijd rondhangt in de stad (spijbelen).

De vragenlijst

1. In welke wijk woon je?

- de wijk Delfshaven
- de wijk Schiemond
- de wijk Nieuwe Westen
- de wijk Bospolder
- de wijk Centrum
- anders, namelijk

Als de respondent niet (zeker) weet in welk deel van de stad- hij of zij woont, maar hij of zij weet wel een buurt of straat te noemen, vul deze dan hieronder in

2. Jongen of meisje?

Jongen	Meisje
--------	--------

3. Wat is je leeftijd?

- 12 jaar
- 13 jaar
- 14 jaar
- 15 jaar
- 16 jaar
- 17 jaar
- 18 jaar
- 19 jaar
- 20 jaar
- 21 jaar of ouder

4. Waarom ben je nu op het Kapelpein / Heiman Dullaertplein?

(omcirkel het juiste plein) (meerdere antwoorden mogelijk)

- Om mijn vrienden te ontmoeten
- Voor de gezelligheid
- Om te winkelen
- Omdat er niets anders te doen is
- Anders, namelijk

5. Van welke voorzieningen in de wijk Delfshaven maak je gebruik? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Buurthuis, namelijk
- Loyd Multiplein
- Pyramide (wijkgebouw)
- Winkels
- Anders (bv poolcentrum, coffeeshop, winkels, overig nog invullen)

6. Welke activiteiten in de wijk Delfshaven zou je leuk vinden?

Heb je ideeën, suggesties voor activiteiten?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Sportactiviteiten, namelijk
- Spelactiviteiten, namelijk
- Muziekactiviteiten, namelijk
- Kunst of culturele activiteiten
(zoals toneel, creatieve activiteiten, graffiti etc.
(nog aanvullen))
- Anders, namelijk

7. Als activiteiten (zoals je zojuist heb genoemd) in de wijk Delfshaven worden georganiseerd, ga je daar dan aan mee doen?

- Zeker wel
- Waarschijnlijk wel
- Waarschijnlijk niet
- Zeker niet

Indien waarschijnlijk niet of zeker niet, waarom niet?

.....

8. Op welk tijdstip zou je willen deelnemen aan de activiteiten?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Door de week, namelijk:

- In de middag na schooltijd
- In de avonden
- Ander tijdstip, namelijk
- In het weekend

9. Vind je dat jongeren overlast veroorzaken op het Kapelpein / Heiman Dullaertplein? (omcirkel het juiste plein)

- Heel veel overlast
- Veel overlast
- Soms overlast
- Weinig overlast
- Geen overlast

INTRODUCTIE:

DE VOLGENDE TWEE VRAGEN GAAN OVER JONGERENOVERLAST. BIJ DE EERSTE VRAAG WILLEN WE VAN JE WETEN WAT JIJ DENKT DAT ANDERE MENSEN IN DE BUURT ALS JONGERENOVERLAST ERVAREN. BIJ DE TWEEDE VRAAG WILLEN WE WETEN WAT VOOR OVERLAST JONGEREN VOLGENS JOU VEROORZAKEN.

10. Wat denk jij dat door andere mensen als jongerenoverlast wordt ervaren op het Kapelpein / Heiman Dullaertplein?

(omcirkel het juiste plein) *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- Jongeren die in groepjes rondhangen
- Jongeren die in groepjes voor geluidsoverlast zorgen
- Jongeren gedragen zich asociaal (zoals passanten lastig vallen of vervelende opmerkingen maken)
- Jongeren pesten andere jongeren of kinderen
- Jongeren die vandalisme of diefstallen plegen
- Anders, namelijk

11. Wat voor overlast veroorzaken jongeren op het Kapelpein / Heiman Dullaertplein volgens jou? *(omcirkel het juiste plein)*
(meerdere antwoorden mogelijk)

- Jongeren die in groepjes rondhangen
- Jongeren die in groepjes voor geluidsoverlast zorgen
- Jongeren gedragen zich asociaal (zoals passanten lastig vallen of vervelende opmerkingen maken)
- Jongeren pesten andere jongeren of kinderen
- Jongeren plegen vandalisme of diefstallen
- Anders, namelijk

12. Hoe veel tijd breng je meestal buiten door op het Kapelpein / Heiman Dullaertplein? *(omcirkel het juiste plein)*

- (Bijna) de hele dag
- Een dagdeel (een ochtend, middag of avond)
- Een paar uur
- Een uur of korter
- Weet ik niet / wil ik niet zeggen

13. Voel je je wel eens onveilig op het Kapelplein / Heiman Dullaertplein door andere jongeren? (omcirkel het juiste plein)

- Ja, ik voel me vaak onveilig
- Ja, ik voel me soms onveilig
- Nee, ik voel me nooit onveilig

14. Zijn er straten of pleinen in de wijk Delfshaven waar je je vrienden vaak ziet?

Ja	Nee (ga door naar vraag 15)
----	--------------------------------

Zo ja, welke straten of pleinen zijn dat?

15. Wat doe je normaal gesproken op straat, op het plein dat je zojuist noemde? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Omgaan met vrienden
- Omgaan met onbekenden
- Kijken naar anderen mensen
- Kijken naar activiteiten (muziek, sport/spel en dergelijke)
- Ik doe zelf activiteiten (muziek, sport/spel en dergelijke)
- Eten / drinken
- Iets anders, namelijk.....
- Weet ik niet / wil ik niet zeggen

16. Ben je lid van een sportvereniging?

- ja
- nee

17. Heb je gehoord over Thuis op Straat?

- Ja (en ik weet wat ze doen)
- Ja (maar ik weet niet wat ze doen) (naar vraag 19)
- Ik heb er pas vandaag voor het eerst van gehoord (naar vraag 19)
- Nee, ik heb er nog nooit van gehoord (naar vraag 19)

VRAAG 18 ALLEEN STELLEN ALS DE RESPONDENT BIJ VRAAG 16 HEEFT GEANTWOORD MET 'JA (EN IK WEET WAT ZE DOEN)'. DE ANDERE RESPONDENTEN GAAN DIRECT DOOR NAAR VRAAG 18.

18. Wat vind je van Thuis op Straat? (Open vraag)

.....

Vind je dat Thuis op Straat nuttig werk doet (of niet)?

- Thuis op Straat doet nuttig werk
- Thuis op Straat doet geen nuttig werk

Heb je suggesties hoe Thuis op Straat haar activiteiten kan verbeteren?

.....

19. Wat is je culturele achtergrond?

Nede- rands	Turks	Marokkaans	Suri- naams	Antilli- aans	Kaap Verdaans	Ander land	Wil ik niet zeggen
----------------	-------	------------	----------------	------------------	------------------	---------------	--------------------------

Als de respondent een ander land noemt, vul deze dan hieronder in:

.....

20. Wat is je hoofdbezigheid?

- Bijbaantje
- Betaald werk (minimaal 15 uur per week)
- Student /scholier
- Werkloos
- Vrijwilligerswerk
- Weet ik niet / wil ik niet zeggen
- Anders, namelijk

21. Volg je nu een opleiding?

- Nee
- Ja, namelijk:
 - Lagere school
 - VMBO
 - HAVO, VWO, Gymnasium
 - MBO
 - HBO, universiteit (WO)
 - Weet ik niet / wil ik niet zeggen
 - Anders, namelijk

22. Wat is je hoogst afgeronde opleiding?

- Lagere school
- VMBO
- HAVO, VWO, Gymnasium
- MBO
- HBO, universiteit (WO)
- Weet ik niet / wil ik niet zeggen
- Anders, namelijk

**23. In te vullen door enquêteur: inschatting type jongere
(meerdere antwoorden mogelijk)**

- 1
- 2
- 3
- 4
- Overig, namelijk

Colofon

opdrachtgever/financier	Stichting Thuis Op Straat
auteurs	Drs. R. van Wonderen en drs. N. Boonstra met medewerking van drs. E. van Marissing
omslag	Grafital, Valkenswaard
uitgave	Verwey-Jonker Instituut Kromme Nieuwegracht 6 3512 HG Utrecht telefoon 030-2300799 telefax 030-2300683 e-mail secr@verwey-jonker.nl website www.verwey-jonker.nl

De publicatie

De publicatie kan gedownload en/of besteld worden via onze website:
<http://www.verwey-jonker.nl>.

Behalve via deze site kunt u producten bestellen door te mailen naar verwey-jonker@adrepak.nl of faxen naar 070-359 07 01, onder vermelding van de titel van de publicatie, uw naam, factuuradres en afleveradres.

ISBN 978-90-5830-279-3

© Verwey-Jonker Instituut, Utrecht 2008

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het Verwey-Jonker Instituut. Gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

The copyright of this publication rests with the Verwey-Jonker Institute. Partial reproduction is allowed, on condition that the source is mentioned.